

ROMANOS

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém, Pablo bíhdih daacát túutnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúíhwādh wā wahna caá. Jesucristo weemdíh ñíonit, áih túini doonádih nihat baácdih moondíh ã naáwát túutur jĩ.

² Caán túini dooná pínahdih jon játih Dios naáwátdih naóh yapanitdih “Cáacwādh wā túi chājbiḡna caá”, át niíj daacát túutur wut jĩ. ³ Caán dooná ã wūúh ded pah ã jumát naáwát caá. Pánihna, caán cáac jumna, David jūimená ĩ jūima át jumur wut jĩ. ⁴ Pánih cáac jumna yuhna, jwĩ Maáh Jesucristo Dios wūúh jumna, dedé yéejat wihcanni át jumur wut jĩ. Pánih jumna, ã wunat túttimah, Dios caandíh ã wēpatjĩh át jwūub boanap wut jĩ. Pánih boana, Jesucristo yoobópdiḡ ã wūúh ã jumát diḡ cáacwādh át júutur wut jĩ.*

⁵ Caán Jesús tigaá weemdíh oinit, ã wēpatjĩh áih túini doonádih nihat cáacwādh ã naáwát túutur jĩ, caandíh túi jenah joinít, ĩ jepahat pínah niijná. ⁶ Yeebdíhbut áihwā pínah ã ñíwichah, ñit jepahap taga. ⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioíhwā, búdí ã oinitdih nin núodih wā wahna caá. Dios jwĩ íp, jwĩ Maáh Jesucristojĩh, yeebdíh oinit, ĩ túi teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ã bejíhat

⁸ Nindih yeebdíh wā jwíih naóhbiḡna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonádih nihat baácdih moón ĩ joiná caá. Queét ĩ naáwáchah, weembút joinít, búdí wā wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ã wēpatjĩh, jwĩ íp

* 1:4 Mt 1.1; 12.23

Diosdih nin pah wāpí níj uúbhna caá: “Paá, meemdíh ĩ túi péeat túina caá”, wāpí níj ná caá. ⁹ Dios weemdíh ã wutuchah wēi jepahnit, ã wūúh túini doonádih wā túi bohéna caá. Dios ã enechah, yeebdíh ã teo wáacat pínah níj ná, yeó jáap jummat pah caandíh wāpí uúbhna caá. ¹⁰ Pánih uúbhna, nin pahbut wāpí níj uúbhna caá: “Paá, ¿buu jwuhna ĩ pebhna enat túutna, weemdíh ma wahmi níit?” wā níj ná caá. ¹¹ Túini Espíritu weemdíh ã teo wáacat pah muntih, yeebdíhbut ã teo wáacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdi hah ñi túi péeat pínah níj ná. ã wēpatdih ñi bíbohat pínahdih teo jáhna uúbhna, yeebdíh búdí wā eníhna caá. ¹² Jesúsíhwā míc jumna, ã naáwátdih bícdih míc wéhenit, míc teo wáacna, hah jwí túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadi h moón judíowā nihcannit túini doonádih joinít, dawá Jesúsdi h ĩ jepahap jí. Pánihna, maatápdi h ñi pehbboó wā bejíhip yuh caá, dawá ñíh tútchidih moondíhbut Jesúsíh doonádih wā naáwáchah joinít, ĩ jepahat pínah, yeebbút Jesúsdi h hah ñi jenah joyát pínah níj ná. Wā úudwā panihnit, caandíh ñi jéihyatdi h wā náah yacna caá.* ¹⁴ Nihat cáacwādi h túini doonádih naáwát caá weemdíh náahap. Dahwani tútchinadi h moondíh, tútchi wihcapboó jumnitdi hbut, bohénitdi h, bohécannitdi hbut naáwát caá náahap. ¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tútchidih moondíhbut túini doonádih búdí wā bohéíhna caá.

Jesúsíh túini dooná ded pah ã jummat

¹⁶ Caán túini doonádih joinít, det Jesúsdi h túi jepahnitdi h Dios ã wēpatjíh ã túi ubna caá. Caán doonádih jwíih joinít, jwíit judíowā jwí jepahap jí. Jwí jepahat túttimah,

* 1:13 Hch 19.21

judíowã nihcannitbüt joinít, ít jepahap jĩ. Pánih joinít, jwĩ jepahachah, jwiít nihatdih bíc yoobó ã wēpatjĩh ã túi ubna caá. Páant ã wēpatdih jéihnit, “Caán túini doonádih ĩ jepahachah, Dios queétdih ã túi ubbipna caá”, niíj jenah joinít, caán doonádih bohéna, wāpĩ tíccan caá.* ¹⁷ Pánih bohéna, nin pah wāpĩ niíj naóhna caá: “Ded Jesúsdi h túi jenah joinídi h jeh ‘Nin túini caá’, Dios ã niíj enna caá. Páant ã niíj enat pah, jon játih nin pah ít niíj daacáp tajĩ: ‘Caandí h túi jenah joinít di h “Queét túini caá”, Dios ã niíj enna caá. Pánih túi jenah joinít jeh páant jeh Diosjeé h ĩ túi jumbipna caá’, ít niíj daacáp tajĩ”, wāpĩ niijna caá.*

Cáacwã ĩ yéej chājat

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejép chājnitdih ã en íjna caá. Pánih yéej chājna, ded pah Dios ã jummatdih bita ĩ jéihyat déedih ĩ jáhna caá. Páant ĩ chājachah en íjnit, Dios búdí ã peéh chāj b ipna caá. Páant ã peéh chājat pínah di h nih at cáacwā di h ĩ jéihyana caá. ¹⁹ Dios di h jwiít cáacwã jwĩ jéih beedáca h yuhna, ded pah ã jummatdih caanjé h jwiít di h át jéihyanap taga. Páant ã jéihyanachah, caandí h jwĩ jéihyat pínah dedé bwat wihcan caá. ²⁰ Dios di h jéih encan yuhna, nih at ã chājat jiboodí h jwĩ jéih enna caá. Pánih ennit, “Caán nih at di h Dios búdí ã wēpatjĩ h ã chājni caá. Pánih chājni jumna, nih at ĩ maáh páant jeh ã jumbipna caá”, jwĩ niíj jéihna caá.* Caandí h jéihna yuhna, det joyáh bojnit di h Dios ã peéh chāj b ipna caá. Páant ã peéh chājachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jummatdih jéihcan, meemdí h wã jenah joicáp jĩ”, det Dios di h ĩ jéih niijcán niít. ²¹ Dios ded pah ã jummatdih jéihna yuhna, “Meém nih at ma chājnidih enna, meemdí h búdí wã wēina caá”, dawá caandí h ít niíj naóhcap jĩ. Queétdih ã túi chājachah

* 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18 * 1:17 Hab 2.4 * 1:20 Hch 17.24-27

yuhna, queétboó caandíh “Weemdíh ma túi chājat túina caá”, ít niijcáp jī. Páant caandíh í joyáh bojatji jíib í jenah joyát át bwo peét bejep jī.* ²² “Weém túi jenah joiní caá”, í míic yee niijátji jíib, jenah joicánnit yoobát ít jum̄ap jī. ²³ Pánih jenah joicánnit jum̄na, Dios nihat jéihni, páantjeh jum̄nidih ít wēicap jī. Pánih caandíh wēican, “Meémboó nihat jéihni jum̄na, weemdíh ma jéih teo wáacna caá”, í pāpniboodíh ít níj weñep jī. Jwiít cáacwā wunnit pínah míic jwī jum̄na yuhna, cáac pah jígohndih pāpnit, caandíh ít weñep jī. Pánih chājnit, jijní, nñúp, mai panih jígohndihbwt pāpnit, “Meémboó chah wēpni caá”, caandíh ít níj wēi naáwáp jī.*

²⁴⁻²⁵ Dios nihat chājni ā jum̄chah yuhna, caandíhjih í wēi naáwát déeji, “Nit caá chah wēpni”, níj yee jenah joinít, ā chājnitboodíh ít wēi naáwáp jī. Páant queétdih í wēi naáwáchah ennit, “Í náahatdihjih í chāja naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wwt jī. Páant ā cádahat túttimah, queétjeh chah yeejép í chājat pínahdihjih jenah joinít, tíic náah jum̄nidih ít chājav jī. Pánih yeejép chājna, íih báhahdihbwt ít míic yéejanap jī.

²⁶ Páant í yee jenah joyóchah enna, “Yeejép í náahatdihjih í bid dáhwa naáh”, niijnít, Dios queétdih át cádahap wwt jī. Páant í náah chājatdih jenah joinít, yaádhboó neonádih náahcanjeh, yaádh míicjeh ít yéej chājav jī. ²⁷ Páant í chājat pah muntih, neonábwt yaádhndih í en ñinahat pah neoná míicjeh ít en ñinahap jī. Pánih en ñinahnit, queét neoná míicjeh ít yéej chājav jī. Pánih yéej chājnit, í yéej chājatji jíib íih báhah, íih jenah joyábtwt páantjeh át yéej bejep jī.

²⁸ Diosdih í jwíih jéihna yuhna, “Caandíh jéihyat weemdíh dedé pínah nihcan caá”, í níj jenah joyóchah

* 1:21 Ef 4.17-18

* 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11

ennit, Dios queétdih ãt cádahap wut jĩ, ĩ jenah joyát déheni pah ã jummat pínah niijná. Páant ã cádahat tát-timah, chah yeejép yoobát ĩt yoób jenah joyóp jĩ. Pánih chah yeejép jenah joinít jumna, jwĩ chājca naáh déedih ĩt chājap jĩ. ²⁹ Pánih yeejép chājna, bũbũt nin pah ĩ jumna caá: Dedé ĩ en ñinahatdihjeh ĩ yéej chājna caá. Ded pah bitadih chah yeejép ĩ chājat pínahdih búdí jenah joinít jumna, cáacwādh mao yohnit jumna, chah dawá bíí déedih búdí en ñinahnit jumna, tub yeenit jumna, yeejép dooná naóhnitbũt ĩ jumna caá. ³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jígh encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājbična caá”, ĩ niíj jenah joiná caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niíj jenah joinít jumna, bitadihbũt páant niíj naóhnit ĩ jumna caá. Chah yeejép ĩ chājat pínahdihjeh jenah joinít ĩ jumna caá. ĩ mánadh jepahcannit jumna, ³¹ jenah joicánnit jumna, ĩ niiját pah chājcanntit jumna, ĩ déewādh oicannit jumna, bitadih jígh encan, ĩ teo wáaccan caá. ³² Páant yeejép ĩ chājatdih ĩ cádahcatji peéh Dios iiguípna queétdih ã yohbična caá. Páant ã peéh chājat pínahdih jéihna yũhna, ĩ yéej chājatdih ĩ cádahcan caá. Pánihna, bita ĩ yéej chājachah ennit, “Páant ñi chājachah, ã túina caá”, queétdih ĩ niíj wēi naóhna caá.

2

Dios ã peéh chājat pínah yoobópdih ã jummat

¹ Yeéb cáacwā míicjeh jumna yũhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejép wā yoobát ĩ jumuchah, ĩ yéej chājat jíib, queétdih peéh chājat caá náahap”, ñi niíj jenah joí? Yeebbút queét ĩ chājat pahjeh mun tigaá bíic yoobó ñi chājap. “Jwiít yéej chājcah, jwiít dih dedé yéejat peéh wihcan caá”, ñi jéih niijcán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh

peéh chājatdih míic wutna caá ñi chājap.* 2 Nihat yéej chājnitdih Dios ã peéh chājbiḡna caá. Yoobópdih chājni ã jumuchah, ã peéh chājatbut yoobópdih ã jumatdih jwí jéihna caá. 3 Cáacwã míicjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niíj naóh yacnit ñi jumuchah, yeebbút biíc yoobó ñi chājat jíib, yeebdíhbut peéh chājat ã jumbiḡna caá. “Jwí yéej chājachah yuhna, ãpí peéh chājcan beé. Pánihna, buu pohba, ã peéh chājcan niít”, ñipí niíj jenah joiná yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant ñi niíj jenah joí? Yeebdíhbut Dios ã peéh chājbiḡna caá. 4 Obohjeéhtih, ñi yéej chājachah yuhna, Dios yeebdíh jígah ennit, ã peéh chāj jwuhcan caá. Páant ã peéh chājcatdih enna, “Dios wã yéejatdih ã íjcan caá”, ñi niíj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh ã túi chājatdih ennit, caandíh ñi jepahat pínahdih páina caá ã chājap. 5 Obohjeéhtih, yeebdíh ã jígah enechah yuhna, yeéboó caandíh ñi jepahíhcan caá. Ñi yéej chājatdih cádahíhcah, yeebdíh ã peéh chājbiḡna caá. Ñ peéh chājat pínah yeó jáap játih, chah ñi yéej chājachah ennit, caán yeó jáapdih yeebdíh chah ã peéh chājbiḡna caá. Yeecanjeh, ã niijátji biíc yoobó ã peéh chājatdih nihat cáacwã í jéihbiḡna caá. 6 Cáacwã yoobó ded pah í chājatji jíib Dios queétdih ã jíib chājbiḡna caá.* 7 Det bitadih túinijeh chājnit, Dios queétdih ã wéi naáwát pínahdih bidnit, yeó jáap jumap pah ã pehbboó jumíhnit, queétdih bácah páantjeh Dios ájeéh ã jumap túutbiḡna caá. 8 Obohjeéhtih, det í náahatdihjeh chājnit, bitadih túi chājcanit, queétdoodíh Dios búdí íjnit, ã peéh chājbiḡna caá. 9 Páant ã peéh chājachah, nihat yéejnit yoobó tūbit yeejép í yapbiḡna caá. Judíowã nihcannitdih ã peéh chājbiḡna caá. Obohjeéhtih, judíowã Moisés ã wutatjidih

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

bíbohna yuhna, i túi jepahcatji jíib queétboodíh chah ã peéh chāj bipna caá. ¹⁰ Det túi chājnitdih, “Ñi túi chājna beé”, ã niijbípna caá. Páant ã niijnít dihjeh Dios ã túi jummat túutbipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi chāj bipna caá.

¹¹ Dios nihat cáacwā ded pah jwī chājatdih enna, yeejépwādih, túinitdihbut yoobópdih ã chāj bipna caá. Pánih chājna, judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã chāj bipna caá.* ¹² Páant biíc yoobó chājni ã jumuchah, nin pah ã jumna caá: Moisés ã wutatjidih jéihcannitboó i yéej chājachah, i yéejat jíib iiguípna i bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán wutatjidih jéihnitbut i yéej chājachah enna, “Queét dih peéh chājat náahna caá, caán wutatjidih i yap yohat jíib”, Dios queét dihbut ã niij enna caá. ¹³ Caán ã wutatjidih i en naáwáchah, páantjeh joiijéhnitdih “Nit túinit caá”, Dios ã niij encan niít. Obohjeéhtih, ã wutatjidih túi jepahnitboodíh “Nit túinit caá”, ã niij enbipna caá. ¹⁴ Judíowā nihcannit i jéihyatjihjeh túi chājna, Moisés ã wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh i jepahna caá. ¹⁵ Pánih jepahna, caán ã wutatjidih jéihcan yuhna, queét i jenah joyátmant caán wutat panihni ã jumna caá. Páant ã jumuchah, yéej chājat jenah joyát ã jūúwúchah, “Páant wā chājachah, ã túican niít”, i niij jéihna caá. Ded túi chājatdih, yéej chājatdihbut i jéihna caá. ¹⁶ Pánihna, péeni yeó jáapdih Dios Jesucristodih cáacwā ded pah i yéej chājatdih i jweéatji jíib ã peéh chājat túutbipna caá. Páant tiguaá áih túini doonádih wāpí naóh bohéna caá.

Moisés ã wutatjidih judíowā i jepahcat

¹⁷ Túini doonádih judíowādih bohéna, nin pah queét dih wāpí niij naóhna caá: Yeéb judíowā, Moisés ã wutatjidih jéihnit jumna, “Jwiít judíowā chah túinit jwī jumna caá.

* 2:11 Dt 10.17

Jwiítjeh caá Dioíhwã”, ñi niíj jenah joiná caá. ¹⁸ Caán wutátjidih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbut ñipí jéihna caá. Pániñ jéihnit jumna, “Jwí túi chājat pí-nahdih jéih ñíonit jwí jumna caá”, ñipí niíj jenah joiná caá. ¹⁹ “Túí jéihnit jumna, jéih encannit panihnitdih jwí jéih teo wáacna caá. Jiiát panihnit jumna, dupúnapboó jumnit panihnitdih jwí jéih bohéna caá, ded pah túi chājatdih í jéihyat pínah niijná”, ñipí niíj jenah joiná caá. ²⁰ “Jwiít judíowã caán wutátjidih jéihna, túi yoobópdih jéihnit jwí jumna caá. Pániñ jumna, det jenah joicánnitdih, wébít panihnitdihbut jwí jéih bohéna caá”, ñipí niíj jenah joiná yuh caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niíj jenah joiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdih ñi bohéihatdih yeebjéh ñi jwíih míic bohécán? Bitadih nuumát túutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuum? ²² Bitá í áa nihcannitjìh yéej chājat túutcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut bíic yoobó ñi áa nihcannitjìh ñi yéej chāj? Judíowã nihcannit í pāpnidih tubit iiná yuhna, ¿dépanih tigaá í pāpni ã ñuhat muunádih waadnít, orodih platadihbut ñi nuum? ²³ “Jwiít judíowã Moisés ã wutátjidih jéihnit jwí jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutátjidih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pániñ yap yohna, ñi túi chājcatdih ennit, “Dios páant wutni ã jumuchah, caandíh jwí náahcan caá”, bitá í niíj jenah joimí nacaá. ²⁴ Páant ñi chājatdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tají: “Yeéb judíowã wūt jumnit, ‘Diosdih wēinit poómp’, í niijnít yuhna, Dios ã wutátidih ñi yap yohochah enna, judíowã nihcannitboó Diosdih yeejép í naóh peétna caá”, át niíj daacáp tají.*

²⁵ Jwiít judíowádihjeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat túutap wut jì, áihwã jwí jummatdih júutat

* 2:24 Is 52.5

túut niijná. Pánih bóodna, “Míihwā jumnit, Moisés ā wutatjidih jwī jepahbipna caá”, Diosdih jwī niíf júutna caá. Obohjeéhtih, “Jwiít bóodnit jwī jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ā wutatjidih jepahcan, ñi bóodatji yeebdíh dedé pínah nihcan caá. ²⁶ Det judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjidih ī jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ā niíf enbipna caá. Jwiít bóodnitdih ā niíf enat pah muntih, queétdihbut bíc yoobó ā niíf enna caá. ²⁷ Dawá judíowā Moisés ā wutatjidih jéihna yuhna, caandíh ī jepahcan caá. Obohjeéhtih, queét judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ā wutatjidih ī túi jepahna caá. Páant ī jepahachah ennit, Dios jwiít judíowádih nin pah ā niijbípna caá: “Queét bóodcannit, Moisés ā wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh ī jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yuhna, caandíh ñi jepahcan? Yeébbodíh chah yeejép peéh chājat caá náahap”, ā niijbípna caá. ²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah ā jummatdih buu wā naóhbipna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Ā wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wēi jepahni judío yoobát ā jumna caá. Pánihna, áih quehli nah yapat chóodih ā bóod yohat túutat pah ā yéej chājatdih cádahna, ā jenah joyátidih ā túut nuumná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios ā niíf enna caá. Cáacwā caandíh ī wēi naóhcah yuhna, Diosjeh caandíh ā wēi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niíf naóhna, “Jwiít judíowā jwī jumuchah, Dios jwiítidih ā wutatji pah bóodnit jwī jumuchahbut, dedé pínah nihcan caá”, wā niijcán caá. ² Judíowā jwī jummat

* 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4

jíib, jwiít dih búdí túyat ã jumna caá. Dios naáwát dih jwiít dih át jwíih wũhup tajĩ, bitadih jwĩ naóh yapaat pínah niijná.* ³ Obohjeéhtih, biquína jwĩ déewã caán naáwát dih jepahcan, “Ma wútat dih jwĩ túi jepahbipna caá”, ã niijátji pah ãt chãjcap jĩ. “Páant queét ã niijátji pah ã chãjcah, Diosbút biíc yoobó ã niijátji pah ã chãjbican nacaá”, ¿ñi niij jenah joí niít? ⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwã yoobó yeenit ã jumuchah yũhna, Diosboó ã niijátji pahjeh ã chãjbipna caá. Páant yecanni ã jumuchah jéihna, jon játih David, Dios naáwát dih naóh yapani, ã yéj chãjat dih naóhna, nin pah át niij daacáp tajĩ:

“Wã yéj chãjachah ennit, ‘Peéh chãjat caá náahap meemdíh’, ma niijíchah, yoobópdih naóhni ma jumatdih nihat ã jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh ã jéih yap yohcan niít”, át niij daacáp tajĩ. (Sal 51.4)

⁵ Biquína ã jenah joyátjĩhjah nin pah ãta niij jenah joi tá yũh caá: “Jwiít jwĩ yéj chãjachah, Dios yoobópdih ã jumatdih cáacwã chah ãta jéih taga. Pánihna, jwĩ yéj chãjachah, ã túina caá. Páant túini ã jumuchah, jwĩ yéjchah peéh chãjna, Dios yoobópdih ãta chãjcan taga”, ãta niij jenah joi tá yũh caá. ⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwĩ yéj chãjatdih peéh chãjcan, yoobópdih chãjni ãta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihat ã yéj chãjat jíib ãta jéih peéh chãjcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah ãta niij jenah joi tá yũh caá: “Jwiít cáacwã yeenit jumna, jwĩ niijátji pah jwĩpĩ chãjcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwĩ jumatdih jenah joinít, Dios ded pah yeeat wihcanni ã jumuchah, chah jwĩta túi jéih taga. Páant ã jumuchah, jwĩ yeeatji jíib peéh chãjat ãta wihcan taga.

* 3:2 Sal 147.19-20

⁸ Páant niíf jenah joiná, “Yeejép chājna, Dios túini ã jummatdih júutna caá jwĩ chājpap. Pánihna, ¿jwĩ yéej chāj jíih?” ĩta niíf jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowā ĩ bohéna caá”, biquína jwiít dīh ĩ niíf yee naóhna caá. Páant ĩ niíf yee naáwáchah joinít, “queétdih peéh chājat caá náahap”, Dios ã niiját yoobóp dīh caá.

Jwiít niihat cáacwã ã peéh chājnit pínah jwĩ jummat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeeb ñi niíf jenah joi? ¿Jwiít judiowã bita chah túinit niít jwĩ jummap? Nihcan caá, wã déewã. Nin pah yeebdíh wã jwũub naóhna caá: Jwiít judiowã, judiowã nihcannitbut niihat biíc yoobó Dios ã peéh chājnit pínah míic jwĩ jumna caá. ¹⁰ Jon játih Dios naáwát dīh naóh yapanit ĩ daacátji pahjeh tigaá ã jummap: “Ded yoobóp dīh chājni wihcan caá.

¹¹ Niihat ded pah Dios ã jummatdih ĩ túi jenah joicán caá.

Nihat cáacwã yoobó caandíh joíhcan, bidcannit míicjeh tigaá.

¹² Niihat Diosdih náahcan, tac púud bejat pah ĩt chājpap taga. Ded túi chājni ã wihcan caá. (*Sal 14.1-3; 53.1-3; Ec 7.20*)

¹³ Íih jacnaboó cáac ĩ yohni jaáh jéwe lajna ã wíj bacaat pah caá ã jummap. Wéhena, yeeat míicjeh ĩ naóhna caá. Mai ã chāacáchah, áih man cáac dīh ã yéejaat pah, queét yeenit bitadīh ĩpí yéejana caá. (*Sal 5.9; 140.3*)

¹⁴ Pánih yeenit, bitadīh jíó waadáat pah chājnit, tūbit jēihnitbut ĩ jumna caá. (*Sal 10.7*)

¹⁵ Pánihnit jumna, cáacwādīh mao yohíhnitjeh caá ĩ jummap.

¹⁶ Ded ĩ bejerboó jumnitdih yeejép chājna, ĩpí moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadilh túi chājcan, ñjeéh ñ túi jumcan caá. (Is 59.7-8)

¹⁸ Diosdih jenah joicánjeh, ñ jepahcan caá”, ñt niíj daacáp tajī. (Sal 36.1)

¹⁹⁻²⁰ Páant ñ niíj daacátjidih náhninit, jwiít judíowā nin pah jwī niíj jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwīih pínah caá. Páant ñ jumuchah, jwiítidih caá caandíh jepahat náahap”, jwī niíj jéihna caá. Ñ wutatdih jéihna yáhna, caandíh jepahcan, “Jwiítidih yéejat peéh wihcan caá”, jwī jéih niijcán caá. Jwiít judíowā Dios ñ peéh chājnit pínah jwī jummat pah muntih, nihat baácdih moón judíowā nihcannitdihbut bíic yoobó ñ peéh chājbpina caá. Ñ wutatdih nihat cáacwā jwī túi jepahcan caá. Páant jwī jepahcah, Moisés ñ wutatjidih joinít, Diosdih jwī yap yohatdih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwī jéih niijcán caá: “Ma wutatdih wā túi jepahachah, “Túini ma jumna caá’, weemdíh ma niíj enmi nacaá”, jwī jéih niijcán caá.*

Diosdih jepahna, áihwā jwī jummat

²¹⁻²² Páant niíj péanit, jwiít cáacwā ded pah Diosjeéh jwī túi jummat pínah ñ jenah joyátjidih buu yeebdíh wā naóhbpina caá. Moisés ñ wutatjidih jepah beedácan, jwiít nihat Dios bíicdih jwīta jéih jumcan tagaá. Caandíh jéihna, caán wutatjidih ded pah jwī jepahatdih jenah joicánjeh, det Jesucristoboodíh jepahnitdih, “Queét túinit caá”, ñ niíj enna caá. Jon játih Moisés, Dios naáwátidih bita naóh yapanitbut caán ñ jenah joyátjidih ñt daacáp tajī. Pánihna, buu ded pah Dios jwiítidih “Nit túinit caá”, ñ niiját pínahdih jwiít nihat cáacwāidih ñt jéihyanap taga. Jwiít judíowāidih, judíowā nihcannitdihbut Dios bíic yoobó ñ túi chājna caá.* ²³ Yéejnit míic jumna, jwiít nihat jwī yéej chājna caá. Jwī túi chājat pínahdih Dios ñ

* 3:19-20 Sal 143.2; Gá 2.16 * 3:21-22 Gá 2.16

jwíh jenah joyátji pah bíc yoobó jwí chājcan caá. Dios ã túyatdih yúúp jwí jumna caá. ²⁴ Páant jwí túi chājcah yuhna, Dios jwiítidih búdí ã oyochah, Jesucristoboó jwí yéejat jíib buudáát panihnidih jíib chājna, jwiítidih át wun wūhup wut jī. Páant jwí jíib buudáátidih ã jíib chājachah, “Nit túinit caá”, jwiít Jesúsdi h jepahnitdih Dios ã níj enna caá. Jwiítidih jíib náahcanjeh, jwí túi chājcatdih át yohop taga. ²⁵ Jon játih moón ī yéej chājatdih íj enna yuhna, Dios queétdih át peéh chājcap wut jī. Pánih peéh chājcan yuhna, yoobópdih chājni júutat túut niijná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojji p taga, jwí yéejat jíib wun wūhnit, áih meépdih ã yoh wūhat pínah niijná. Pánih wun wūhna, áih meépdih yoh wūhatdih jwí túi jenah joyóchah ennit, Diosboó jwí yéej chājatdih ã íj cádahna caá. Pánih chājnit, jon játih moondíh ī yéejat jíib peéh chājcanjeh, Jesús ni hat cáacwāboodíh jwí yéejat jíib buudáátidih át jíib chājap wut jī. Páant ã chājachah, Dios ded pah ã niijátji pahjeh yoobópdih chājni ã jummatdih jwiítidih át jéihyanap wut jī. ²⁶ Pánih jéihyanit, Jesúsdi h jepahnitdih “Nit túinit caá”, ã níj enatdihbut ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, “Dios yoobópdih chājni caá”, jwí níj jéihna caá.

²⁷⁻²⁸ Páant ã chājachah jéihnit, nin pahbut jwí níj jéihna caá: “Moisés ã wutatjidih jwí jepahachah ennit, ‘Nit wā peéh chājnit pínah nihcan caá’, Dios jwiítidih ã niijcán caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh jwí jepahachah enna, ‘Nit túinit caá’, ã níj enna caá”, jwí níj jéihna caá. Páant níj jéihnit, “Weemjéh wā túi chājat jíib Dios weemdíh ã wēi enna caá”, jwí níj jenah joicán caá. “Dios ã wutatdih túi jepahat jíib, ‘Nit túinit caá’, Dios ã niijbópna caá”, ¿jwíta níj jenah joi táníit? ¿Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesús jwiítidih ã wun wūhatjidih túi jenah

joinít, caánboodíh jwĩ jepahachah, “Nit túinit caá”, Dios ã niij enbipna caá.

²⁹⁻³⁰ Dawá jwĩ déewã nin pah ĩpí niij jenah joiná caá: “Jwiít judíowãdihjeh Dios jwĩ maáh ã jũmna caá. Queét judíowã nihcannitdih ĩ maáh nihcan caá”, ĩpí niij jenah joiná yũh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biícjeh jũmna, nihat cáacwãdih ĩ maáh ã jũmna caá. Pánih jũmna, Dios jwiít judíowãdih, judíowã nihcannitdihbũt jwiít nihatdih biíc yoobó jwĩ maáh ã jũmna caá. Jwiít judíowã Jesús ã wũn wũhatjidih túi jenah joinít, jwĩ jepahachah, jwiítidih “Nit túinit caá”, ã niij enna caá. Judíowã nihcannitbũt biíc yoobó Jesúsdi h ĩ jepahachah, queétdihbũt “Nit túinit caá”, Dios ã niij enna caá.* ³¹ Pánihna, Jesús ã wũn wũhatjidih jenah joinít, ¿“Moisés ã wũtatjidih jwĩ cádahachah, ã túimi nacaá”, jwĩta niij tániít? ¿Nihcan caá, wã déewã! Obohjeéhtih, Jesúsdi h jepahna, Moisés ã wũtatjidihbũt jwĩ jepahna caá.

4

Abraham Diosdi h ã túi jenah joyátji

¹ Bũũ, jwĩ nũo Abrahamdi h ded pah Dios ã chãjatjidih yeebdíh wã jwũũb náhniabipna caá. ² Abraham ded pah ã túi chãjatji jíib “Nin túini caá”, Dios ã niij enechah, “Weém bácah túini caá wã jũmũp”, ãta jéih niij tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodíh páant niijní pínah ã wi hcan caá. ³ Páant ã jũmũchah, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ãt niij daacáp tají: “Abraham ded pah Dios ã niijátidih joinít, caandíh ãt túi jenah joyóp wũt jí. Páant ã túi jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdih tigaá’, Dios caandíh ãt niij enep wũt jí”, ãt niij daacáp tají.* ⁴ Ded maátadi h ã

* 3:29-30 Dt 6.4; Gá 3.20 * 4:3 Gn 15.6; Gá 3.6

teo wūhuchah, caandíh ípí jíib chājna caá. Oboh ípí jíib wūhcan caá. Ā tawat jíibjeh ípí wūhna caá. ⁵ Oboheéhtih, ded teo wūhcan, Diosdih ā túi jenah joyóchah ennit, “Nin túini caá”, caandíh ā niíj enna caá. Páant ā niíj enechah, dedé ā túi chājat jíib pohba nihcan caá. ⁶ Pánihna, ded Diosdih ā túi jenah joyóchah ennit, ded pah ā chājatjidih jenah joicánjeh, “Nin túini caá”, Dios caandíh ā niíj enna caá. Páant ā niíj ennidih Dios ā túi chājatdih Davidji nin pah āt niíj daacáp tajī:

⁷ “Ded ā jepahcatdih Dios ā yohochah, wēinit, ā túi jumna caá. “Ā túi chājcatdih wā jwúub encan níít”, caandíh Dios ā niijíchah, wēinit, ā túi jumna caá. ⁸ “Nin túini caá. Caandíh dedé yéejat peéh chājat wihcan caá”, Dios ā niíj enni wēinit, ā túi jumna caá”, David āt niíj daacáp tajī. (*Sal 32.1-2*)

⁹ ¿Judíowājeh bóodnit ĩ jumuchah, Dios ĩ yéej chājatdih āt yohji taniít? Nihcan caá, wā déewā. Judíowā nihcannit, bóodcannitdihbut ĩ yéej chājatdih ā yohna caá. Pánih jumnit, queét nihat biíc yoobó wēinit, ĩ túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ā chājatjidih jwúub náhníat caá náahap. Caán Diosdih ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios āt niíj enep wut jī. ¹⁰ Nindihbut náhníat caá náahap: ¿Débólihji ta tigaá Abrahamdih páant āt niíj enji? ¿Bóodni ā jummat túttimahji taniít? Nihcan wut jī. Bóodni ā jummat pínah játih “Nin túini caá”, Dios caandíh ātāt niíj enep wut jī. ¹¹ Ā bóodat pínah játih Abraham Diosdih āt túi jenah joyóp wut jī. Páant ā túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh āt niíj enep wut jī. Páant ā jummatdih júutat túut niijná, Dios caandíh āt bóodat túutur wut jī. Pánihna, caán ā bóodat pínah játih, ā túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinít judíowā nihcannit, bóodcannitdih “Nit túinit caá”, Dios āt niíj enep wut jī.

Páant biíc yoobó ã niíj ennit ĩ jumuchah, Abrahamji jwĩ nwo ã jummat pah queétdihbut ĩ nwo mun tigaá ã jumap.*
 12 Pánihna, det bóodnit judíowābut Diosdih ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ nwoji yoobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah játih Diosdih átát túi jenah joyóp wut jĩ. Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh muntih, judíowā ĩ túi jenah joyóchah, Abraham ĩ nwoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwĩ nwoji caá”, niíj jenah joiná yuhna, Diosdih ĩ túi jenah joicáh, Abraham ĩ nwoji yoobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwátjidih “Yoobópdihi tigaá”, Abraham ã niiját

13 Jon játih Dios nin pah Abrahamdih át niíj naáwáp wut jĩ: “Meém, ma jumimená pínah biíc dih, nihat baác dih moón ĩ nwowā pínah ñi jumna caá”, át niijíp wut jĩ. Páant ã niijíchah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jepahatji jíib át nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, caandih niíj ennit, páant át niíj naáwáp wut jĩ.* 14 “Moisés ã wutatjidih jepahnit, jwiítjeh tigaá nihat baác dih moón ĩ nwowā jwĩ jumap”, jwĩ déewā ĩpí niíj jenah joiná yuh caá. Páant ĩ niíj jenah joyát yoobópdihi jumna nihna, Diosdih jwĩ túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niijátjibut dedé pínah áta nihcan tagaá.* 15 Dedé wutat wihcah, caandih yap yohatbut áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumuchah, cáacwā caandih ĩ yap yohochah ennit, Dios queétdih búdí ã íijna caá. Pánih íijnit, ĩ yap yohatji jíib, queétdih ã peéh chājibipna caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ã jummat pínah játih, Abraham Diosdih át túi jenah joyóp wut jĩ. Caán Diosdih ã túi

* 4:11 Gn 17.10 * 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 * 4:14 Gá 3.18

jenah joyát pah, det caandíh jepahnit Abraham ã jũimená panihnit ã jũmna caá. Moisés ã wutãtjidih jéihnit, jéihcanitbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, bíic yoobó ã naáwãtji pah Abraham ã jũimená ã jũmna caá. Pãnihna, ded pah jwã chãjat jíib ã jũimená jwã jũmcan niít. Obohjeéhtih, Diosdih jwã túi jenah joyát jíibjeh caá, páant jwã jũmãp.*
 17 Dios Abrahamdih ã niijãtji pahjeh nin pah ãt niij daacãp tajã: “‘Dawá baácndih moón ã nũo pínah meém ma jũmna caá’, Dios Abrahamdih ãt niij naáwãp wut jã”, ãt niij daacãp tajã. Dios wũnnitdih booani, dedé wih jwũhcannidih jũmat tútũnidih Abraham ãt túi jenah joyóp wut jã. Pãnihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut túi jenah joinít jwã jũmũchah, “Nit Abraham ã jũimená mũn tigaá”, Dios jwiítidih ã niij enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yoobát ã jũmũchah, Dios caandíh nin pah ãt niij naáwãp wut jã: “Cũiwã dawá ã jũmat pah, óonna pahbut ma jũimená ã jũmbipna caá. Pãnih jũmnit, dawá baácndih moón ã nũo panihni ma jũmbipna caá”, Dios caandíh ãt niijãp wut jã. Pãnih weh wihcan yũhna, “Ã niiját yoobópdiã tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut jã. Pãant caandíh ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijãtji pah ãt túi chãjap wut jã.* 19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradiã ãt jéih weh chãjcap wut jã. Caántbut beh wili yoobát jũmna, mit jéih wũdũ jũmcap wut jã. Pãant wũnnit dée ã jũmũchah yũhna, “Jwiít jwã weh wihcan niít”, Abraham ãt niij jenah joicãp wut jã. Pãant niij jenah joicãn, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wut jã.* 20 “Ã niijãtji pah ã jéih chãjcan niít”, ãt niij jenah joicãp wut jã. “Dios wẽpni, ã niijãtji pah túi chãjni caá”, niij wẽi naóhnit, caandíh ãt túi jenah joí cádahcap wut jã.

* 4:16 Gá 3.7 * 4:17 Gn 17.5 * 4:18 Gn 15.5 * 4:19 Gn 17.17

²¹ “Dios ded pah weemdíh ã niijátji pah biíc yoobó ã jéih chãjna caá”, Abraham át niij jéihyep wut jĩ. ²² “Páant ã niij jéihyechah, ‘Abraham túini caá’, Dios caandíh át niij enep wut jĩ”, Dios naáwát dih naóh yapani át niij naóh daacáp tajĩ.*

²³ Páant niij daácna, Abrahamdihjeh pohba niij daácna át chãjcap wut jĩ. ²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbut jwĩ jéihyat pínah niijná, át niij daacáp wut jĩ. “Diosdih jwĩ yap yohatji jíib, jwĩ Maáh Jesúsdih át wun wũhat túutap wut jĩ. Pánih wunnijidih át jwũub boonanap wut jĩ”, jwĩ niij jenah joyóchah, Diosboó “Nit túinit caá”, jwiít dihbut ã niij enna caá.*

5

“Nit túinit caá”, Dios ã niij ennit ded pah jwĩ jummat

¹ Jesucristodih jwĩ túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã niij enna caá. Páant ã niij enechah, jwĩ Maáh Jesucristo jwiít dih Diosjeéh ã túi jummat túutna caá.

² Caandíh túi jenah joinít, ã oinit jwĩ jumachah, “Úm-can-jeh weemdíh jũóh nit, ñi wúbú”, Dios jwiít dih ã niijná caá. Áihwã jumna, túttimah bóo láa ã pebhna bejnit, caán túini yoobát ã jummat pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwĩ jummat pínahdih jenah joinít, búdí jwĩ wěina caá. ³ Dawá láa jwiít dih yeejép ã yapachah yuhna, biíc yoobó jwĩ wěina caá. Páant yeejép ã yapachah, Diosdih chah jwĩ túi jenah joyátdih jwĩ jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép ã yapachah yuhna, búdí jwĩ wěina caá. ⁴ Páant yeejép ã yapachah yuhna, wěinit, caandíh jwĩ túi jenah joí cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah túinit jwĩ jum bejna caá. Pánih chah túinit jum bejna, Dios ded pah jwiít dih ã túi chãjat pínahdih jenah joinít, jwĩ wěi páina caá. ⁵ Pánihna,

* 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5

jwiít wēi páinitdih Dios Túini Espíritudih átát wūhup taga, jwíjeéh ã jummat pínah niijná. Túini Espiritu jwíjeéh jumna, Dios jwiít dih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. Páant ã jéihyanachah, nindihbut jwí niíj jéihna caá: “Jwiít dih Túini Espiritu ã teo wáacbpna caá, Dios pebhna jubínit, caan páh jwí túi jummat pínah niijná”, jwí niíj jéihna caá.

⁶ Nin wã naawát dih jenah joinít, Dios jwiít dih ã túi chã-jat pínahdih chah ñi jéihbpna caá: Jwiít jwí yéej chãjatdih jéih cádahcan, ã jíib buudáatdih jwí jéih jíib chãjcah, Dios ã jenahat láa, Jesucristoboó jwí yéejat jíib át wun wūhup wut jī. ⁷ Ded túi chãjnidih bíihboó äta wun wūhcan taga. Bíih túi chãjni yoobát dih búdí oinit, úumcanjeh wun wūhni pínah ã jum dée caá. ⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejépwã yoobát jwí jum jwuhuchah, jwí yéejat jíib Cristoboó át wun wūhup wut jī. Páant ã wun wūhuchah, Dios jwiít dih ded pah búdí ã oyatdih ã jéihyana caá. ⁹ Pánih jwiít dih wun wūhni, áih meép ã yohochah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ã niíj enna caá. Páant niíj enna, jwiít dih iiguípna bejnit déejidih át túi ubup wut jī. Pánihna, yeejépwã jwí jum jwuhuchah, ã wun wūhatjīh “Nit túinit caá”, jwiít dih ã niíj enatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, “Buu nit túinitdih en íjcan, wã peéh chãjcan niít”, jwiít dih ã niiját dih chah jwí jéihna caá. ¹⁰ Diosdih eníhcannit jwí jum jwuhuchah, ã wūh ã wunatjīh jwí yéejatdih yohnit, chénaboó jwí míic eníhcatdih Dios át ámohop wut jī. Pánih ámohnit, jwiít dih áihwã át chãjap wut jī. Páant áihwã jwí jumuchah, nindih chah jwí túi jéihna caá: “Buu Dioíh wã jumuchah, weemdíh peéh chãjat wihcah, Jesús boo pud jūóhni, pūh laab béjni jumna, weemdíhbut ã pebhna ã túi jubíát túutbpna caá”, jwí niíj jéihna caá. ¹¹ Páant jwí túi jubíát pínahdih wēinit, nindihbut chah

Ƶwĩ wěina caá: Bũũ nin baácboó Ƶwĩ Ƶũm Ƶwũhũchah, Ƶwĩ Maáh Jesucristo ã wũnatƵĩh Dios Ƶwĩĩtdih áihwã át Ƶũmat tútũp wũt Ƶĩ. Páant ã Ƶũmat tútũtdih Ƶéihnit, caandíh búdí Ƶwĩ wěi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah ĩ chãjatji

¹² Ƶwĩih Ƶũmni Adán wũt Ƶũmni, ã yéej chãjachahjeh, nin baácđih yéejat át Ƶwĩih waadáp wũt Ƶĩ. Páant ã yéej chãjat Ƶĩib, wũnatbũt át waadáp wũt Ƶĩ. Adán ã yéej chãj waáwáchah, nihat Ƶwĩĩtbũt yéej chãjnit Ƶwĩt Ƶũm Ƶwĩihip wũt Ƶĩ. Pánih yéej chãjnit Ƶũmna, Ƶwĩĩt nihat wũnnit pínah míic Ƶwĩt Ƶũmũp wũt Ƶĩ.* ¹³ Dios Moisésđih ã wũtat tútũtat pínah Ƶátih, nin baácđih moón Ƶwĩt yéej chãjap wũt Ƶĩ. Obohjeéhtih, páant Ƶwĩ yéej chãjachah yũhna, ã wũtat wih Ƶwũhcah, caandíh yap yohatbũt át wih Ƶwũhcap wũt Ƶĩ. Páant wihcah, caandíh yap yohat peéh chãjatbũt át wih Ƶwũhcap wũt Ƶĩ. ¹⁴ Páant yap yohat peéh chãjat ã wih Ƶwũhcah yũhna, Adán túttimah Ƶũmnit nihat ĩt wũnũp wũt Ƶĩ. Moisés ã Ƶũmat pínah Ƶátih, caán wũtat ã wih Ƶwũhcah yũhna, caán láa Ƶũmnit ĩt wũnũp wũt Ƶĩ. Adán Dios ã wũtatđidih ã yap yohatji pahjeh queétjeh chãjcan yũhna, queét nihatbũt bíic yoobó ĩt wũnũp wũt Ƶĩ. Páant wũnnit ĩ Ƶũmũchah Ƶéihnit, “Adán ã yap yohochahjeh, nihat Ƶwĩĩtbũt bíic yoobó yap yohnit paníhnit Ƶwĩt Ƶũmũp wũt Ƶĩ”, Ƶwĩ níj Ƶéihna caá. Pánihna, Adán yéej chãj waóhni ã Ƶũmatji pahjeh, túttimah nin baácna Ƶũóhni Jesucristoboó túi chãj waóhni át Ƶũmũp wũt Ƶĩ.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cáacwãđih oinit, ã teo wáacatboó Adán ã yap yohatji pah át nihcap wũt Ƶĩ. Adán bíicjeh Ƶũmna yũhna, ã Ƶwĩih yéej chãjatji Ƶĩib dawá Ƶwĩt bũũdũp wũt Ƶĩ. Obohjeéhtih, Dios Ƶwĩĩtdih búdí oinit, teo wáacna,

* 5:12 Gn 3.6-19 * 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

Jesucristodih nin baácboó wahna, túini yoobát át chāj wēhup wut jī. Jesucristo bícjeh jumna yuhna, dawá iiguípna bejnit déejidih át túi ubup wut jī, jeáboó jwī túi juiblát pínah niijná. ¹⁶ Dios cáacwādh oinit, ā teo wáacat Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán bícjeh jumna yuhna, ā yéej chājatji jíib, nihat cáacwā Dios ā peéh chājnit pínah jwīt jumup wut jī. Pánih peéh chājnit pínah jumna, dawá jwī yéej chājachah yuhna, jwiít dih búdí oina, teo wáacnit, Dios jwī yéejatdih ā yohna caá. Pánih yohna, “Nit túinit, wā peéh chājnit pínah nihcan caá”, jwiít dih ā niíj enna caá. ¹⁷ Adán bícjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chājachah, nihat cáacwādh ā chūúúchah, jwī wunna caá. Caán yoobópdih tigaá. Páant ā jumuchah yuhna, ninboodih jwiít jwī wēibipna caá: Bū jwuh Dios jwiít cáacwādh oinit, teo wáacna, Jesucristo bícjeh ā wunatjīh jwī yéejatdih yohna, “Nit túinit caá”, jwiít dih ā niíj enna caá. Páant jwiít dih ā niíj enechah, ājeéh páantjeh jwī túi jumbipna caá. ¹⁸ Pánihna, Dios ā wutatjidihjeh bíic ā yap yohatji jíib, jwiít nihatbut yap yohnit jwī jumna caá. Pánih jumna, jwiít nihat Dios ā peéh chājnit pínahbut jwī jumna caá. Pánihat pah muntih, bíic newé Jesucristo ā túi chājatji jíib, jwiít nihat yéejat yohnit jwī jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwī jumuchah, “Nit túinit caá”, Dios jwiít dih ā niíj enna caá. Pánihna, jwiít nihat caandih jepahnit ājeéh páantjeh jwī túi jumbipna caá. ¹⁹ Bíic newé Adán Dios ā wutatdih ā yap yohatji jíib, “Nit yéejnit caá”, dawádh Dios át niíj enep wut jī. Pánihna, bíih newé Jesucristo Diosdih ā túi jepahat jíib, “Nit túinit caá”, dawádh Dios ā niíj enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi túttimah, Jesucristo nin baácboó ā jūúwát pínah játih, Dios ā wutdih cáacwādh Moisés át naóh yapanap wut jī, yéejnit

jumna, chah yap yohnit jwĩ jummatdih jwĩ jéihyat pínah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwĩ jumuchah yuhna, jwiít dih búdí oinit, jwĩ yap yohat chah Diosboó jwiít dih búdí át teo wáacap wut jĩ. ²¹ Jwĩ yéej chājat jíib, jwiít nihat wunnit pínah mícjeh jumna, Dios bícdih jwĩta jéih jumcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó, jwiít cáacwā dih búdí oinit, jwĩ Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jĩ, jwiít dih ā teo wáacat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit túinit caá”, jwiít dih Dios ā niij enechah, caán bícdih páantjeh jwĩ túi jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwĩ jummat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chājat caá náahap, Dios jwiít dih oinit, chah ā túi teo wáacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá. ² ¡Páant niican caá, wā déewā! ¡Jwĩ yéej chājca boj jíih! Jwĩ yéejatdih yohna, Cristo jwiít dih ā wun wūhuchah, jwiítbut ājeéh wunnit panihnit jwĩ jumna caá. Páant jwĩ jumuchah, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ā jūúwúchah yuhna, jwĩ jéih yap yohna caá. Wunniih bácahjidi bita ĩ yéej chājat túutuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandih jwĩ jepahcan niít. ³ Nindihbut ñi túi náhninaá: jwiít dih ĩ daabánachah, Jesúihwā jumna, ājeéh wunnit panihnit jwĩ jummatdih bitadih júutna jwĩ chājap be. ⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoih bácahdih ĩ yohochah, jwiítbut ājeéh yohnit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwĩ íp nihat jéihni, túi chājni, ā wēpatjĩh Cristodih ā boanachah, jwiítbut ā boanit panihnit jwĩ jumna caá. Pánih boanit panihnit jumna, ā wēpatjĩh túut nuumnít, jáap cáac jumnit panihnit jwĩ

jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, ã wēpatjīh yéej chājat jenah joyát dih jwī jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristo íhwā ãjeéh jwiítbut wunnit panihnit jumna, wunnit í yéej chāj cádahat pah, jwiít dihbut yéej chāj cádahat caá náahap. ãjeéh jwiítbut boo pud jūóh nit panihnit jumna, Dios ã weñat pínahboodíh jeh chājat caá náahap. ⁶⁻⁷ Det wunnitjidi h yéej chājat jenah joyát ã wihcan caá. Páant ã wihcatdih jéih nit, nindihbut jwī túi jéihna caá: Cristodih jwíih jepahna, ãjeéh wunnit panihnit jumna, yéej chājat jenah joyát jwiít dih ã jwúub jūúwúchah yuhna, jwī jéih yap yohna caá.* ⁸ Pánihna, Cristojeéh wunnit panihnit jumna, túi chājat túut niijná, ãjeéh jwúub boo pud jūóh nit panihnitbut jwī jumna caá. Pánih boo pud jūóh nit panihnit jumna, ã wēpatjīh ãjeéh páantjeh jwī jum bipna caá. ⁹ Caandíh jéih nit, nindihbut jwī jéihna caá: Cristo ã jwúub boo pud jūúwát túttimah, chéneji ã jwúub wuncan níit, páant muntih. Pánih boo pud jūóh nit, wunatdih át yap yohop wut jī. ¹⁰ Jwiít cáacwā jwī yéej chājat jíib, Cristo bíic láajeh wunna, ã jwúub boo pud jūúwát túttimah, ded pah chājna, Dios ã wēpatjīh ãpí chājna caá, cáacwā caandíh búdí í weñat pínah niijná. ¹¹ Pánihna, ãjeéh wunnit panihnit jwī jummatdih jenah joinít, “Buu yéej chājat jenah joyát wā maáh panihni nihcah, Jesúíh jumna, caánboó wā maáh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, weembút ãjeéh jumnit, Dios ã wēpatjīh yéej chājat jenah joyát dih wā jéih yap yohna caá”, ñi níij jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát ã jūúwúchah, caandíh ñi jepahca bojoó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcan-jeh, caandíh ñi yap yohbipna caá. ¹³⁻¹⁴ Moisés ã wutatjidi h jwī jepahat jíib nihcan, Dios bíic dih jwī túi jumna caá.

* 6:4 Col 2.12 * 6:6-7 Gá 2.20

Obohjeéhtih, túi oinit, jwiít dih teo wáacna, Dios ájeéh át jummat túutur wut jí. Pánih ájeéh jumna, á teo wáacatjìh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chājna, Dios á náahatdih yap yohnit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wunnit, jwúub boo pud jūóhñit panihñit jumna, Dios á náahatboodíhjuh á wēpatjìh túi chājnit ñi jumúú.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni á jummat

¹⁵ ¿Páant wā naáwáchah, ded pah tigaá yeéb ñita níj jenah jói? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjuh oinit, jwiít caandíh túi jenah joinít dih át túi ubur taga. Pánih túi ubnit, Moisés á wutatjidih jepahat jíib át nihcan taga. Pánih túi ubnit jumna, ¿chah jwíta yéej chāj taniít? ¿Nihcan caá, wā déewā! ¹⁶ ¿Nindih ñi jéihcan niít? Deddih jepahna, caán jwī maáh á jumuchah, caandíh teo wūhñit jwī jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni á jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguipna bejnit pínah jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodíh jepahna bácah, caandíh teo wūhñit jumna, túi chājnit jwī jumna caá. ¿Caandíh ñi jéihcan niít? ¹⁷ Játih yéej chājnit ñi jumuchah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át jum jwuhur taga. Obohjeéhtih, buu jwuh túini doonádih túi jenah joinít, caánboodíh ñi túi wēi jepahna caá. Pánihna, ñi túit nuumát dih “Búdí túina caá”, Diosdih jwī niijná caá. ¹⁸ Pánih túi wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát á jūúwúchah yuhna, caandíh ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, túiniboodíh jepahna, caandíh teo wūhñit panihñit ñi jumna caá. ¹⁹ Ded pah maáta í jummatdih ñi túi jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjìh yeebdíh wā naóhna caá, wā bohéatdih ñi túi beh joyát pínah niijná. Játih yéej chājnit jum jwuhna, yéej chājat jenah joyát ñi

maáh panihnidih ñit jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, chah yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ñi jepahat pah muntih, buu jwúub túut nuumnít, túiniboodíh caá jepahat náahap, Dios ã náahat pahjeh chājnit ñi jummat pínah niijná.

²⁰ Játih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, túiniboodíh ñit jéih jepahcap jī. ²¹ Caán láa yéej chājna, dedé túi jummatdih ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājatji jíib iiguípna ñita bej tagaá. Pánihna, buu ñi yéej chājatjidih náhninit, tíicnit, búdí ñi jígahna caá. ²² Buu jwuh yéej chājat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioíhwā jumna, caánboodíh jepahnit ñi jumna caá. Dioíhwājeh jumna, ã náahat pahjeh chājnit, ājeéh páantjeh ñi jumtipna caá.* ²³ Nindíh jwiítdih túi náhniat caá náahap: Jwí yéej chājat jíib, iiguípna bejnit pínah jwíta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo jwiítdih ã wun wūhatjidih túi jenah joinít, caandíh jwí jepahachah, jwiítdih ājeéh páantjeh Dios ã jummat túuttipna caá. Pánih túi chājna, jwiítdih ã jíib náahcan niít.

7

Ded pah Moisés ã wutatji

¹ Wā déewāá, cáacwā í wutat ded pah ã jummatdih ñi túi jéihna caá. Cáac ã báadh jwuhna, caán wutatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah bácah, caán wutatdih jepahat ã wihcan caá. ² Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatjibut nin pah ã niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojihjeh mi jumna náah”, ã niijná caá. Páant ã wutachah yuhna, mijeéh bóo ã wunat túttimah, caánt bíhdih mi jéih áa jumna caá. ³ Mijeéh bóo páantjeh ã jumuchah yuhna, caánt bíhjeéh jummit, yeejép chājnih

* 6:22 Pr 12.28

caá mi jumup. Obohjeéhtih mijeéh bóo ã wunat túttimah, caán wutat miíh pínah nihcah, biíhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant ã nihat pah muntih, yeebbút wā déewāá, Jesúíhwā jumna, ājeéh wunnit panihnit ñi jumuchah, Moisés ã wutatji ñíh pínah nihcan caá. Pánihna, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boo pæd jūóhniíh ñi jumna caá, Diosdih túi chāj wūhat túut niijná. ⁵ Játih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwí ñinahatdihjeh chājnit, Moisés ã wutatjidih jwí joyóchah, caandíh chah yap yohíhat āpí jígohop jī. Páant jwí yap yohatji jíb, iiguípnā bejnit déeji jwí jumup jī. ⁶ Caán láa Moisés ã wutatji jwiítdih chéoni pah át jumup jī. Obohjeéhtih, buu Cristoíhwā ājeéh wunnit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwí jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjīh táiniboodíh jwí jéih chājna caá. Páant ã jumuchah, Moisés ã wutatji buu jwuh jwíh pínah nihcan caá.

Ded pah jwí yéej chājat

⁷ Páant niijná, ¿Moisés ã wutatjidih ded pah tigaá jwíta niíj? ¿Caán wutat yeejép niít ã jumup, ñi jenah joyóchah? ¿Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ã jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ã jumup: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojó”, át niíj wutup jī. Páant ã niíj wutcah, en ñinahat yéejat ã jumatdih wāta jéihcan tagaá.* ⁸ Caán wutatdih wā jéihyat túttimah, caandíh yap yohíhna, bitáih bií déedih wāpí búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandíh yap yohíhat wihcah, bitáih bií déedih wāta en ñinahcan tagaá. ⁹ Pánihna, dedé wutatdih wā

* 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21

jéihyat pínah já́tih, ded pah yéejatdih, ded pah yéejat jíib ã peéh chājatdihbūt wā jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojoó”, ã niíj wutatdih wā jéihyat túttimah, yap yohíhna, caandíh búdí wāpí chājíhip jī. Páant wā yap yohatji jíib, iiguípna bejni pínah wāt jum̃ap jī. ¹⁰ Pánihna, yéejni nihcan, Dios ã wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wāta túi jum̃ tagaá. Obohjeéhtih, yéejni jum̃na, caán wutatdih yap yohnit, wā yéejat jíib iiguípna bejni pínah wāt jum̃ap jī. Caán wutatboó túi chājat túutni ã jum̃uchah, caandíh wā yap yohatji jíib iiguípna bejni déeji wāt jum̃ap jī. ¹¹ Pánih yéej chājni jum̃na, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wā túi yapbipna caá”, wā niíj jenah joyóp yuh jī. Yéej chājatboó “túinidih” niijní pah át jum̃ap jī. Pánihna, ã wutatdih jéihna yuhna, wā yap yohat jíib iiguípna bejni déeji wāt jum̃ap jī.*

¹² Páant niijná, nin pah niíj naóhna caá wā chājap: Moisés ã wutatji túini ã jum̃na caá. Caán yoobópdih wutnit, túinidihjeh ã chājat túutna caá. ¹³ Pánih túini wutat jum̃na yuhna, ¿weemdíh iiguípna ã bejat túut niít? ¡Nihcan caá, wā déewā! Caan póhba ã bejat túutcan caá. Wā yéej chājat caá weemdíh iiguípna ã bejat túutap. Æ wutatdih wā jéihyat túttimah, caán wutatdih yap yohna, wā yéej chājatdih wā jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wā yap yohochah ennit, “Wā yéejat yeejép yoobát ã jum̃na caá”, wā niíj jéihna caá. Pánihna, túbít yéej chājni wā jum̃atdih jéihnit, iiguípna bejni pínah wā jum̃atdihbūt wā jéihna caá.

¹⁴ Dios wut jī Moisésdih páant át wutat túutap wut jī. Pánihna, caán wutat Dioíh ã jum̃uchah, túini ã jum̃atdih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejnijeh wā jum̃na caá. Pánih jum̃na, yéej chājat jenah joyát dihjeh

* 7:11 Gn 3.13

jepahni wā jumna caá. ¹⁵ Ded pah túinidih chājíhna yuhna, wā chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājcat caá náahap”, níj jenah joiná yuhna, caandíhjih wāpí chājna caá. Ded pah wā chājatdih wā jéihcan caá.*

¹⁶ Yéej chājíhcan yuhna, caandíhjih wāpí chājna caá. Páant wā chājíhcatdih chājna, “Dios ā wutat túini caá”, níijná caá wā chājap. ¹⁷ Weemjéh pohba wā yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yéejni wā jummat jíib, yéej chājat jenah joyátboó wā maáh panihni jumna, weemdíh ā yéej chājat túutna caá. ¹⁸ Wā jenah joyát yeejép míic ā jumatdih wā túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ā wihcan caá. Pánih yéejni jumna, túini wā chājat déedih, weemjéh wā jéih chājcan caá. ¹⁹ Túiniboodíh wā chājat déedih wā chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpí chājna caá. ²⁰ Pánihna, wā chājíhcatdih chājna, weemjéh pohba caandíh wā chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ā wutna caá.

²¹ Nin pah weemdíh ā jumna caá: Túiniboodíh chājíhna yuhna, yéej chājíhatbut āpí jūóhna caá. ²²⁻²³ Dios ā wutatdih búdí wéina yuhna, caolíh díftboó míic mawat panihni āpí jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wā chājíhna yuhna, yéej chājíhatboodíh chah jenah joinít, wāpí chājna caá. Pánihna, weemjéh yéejatdih wā jéih cádahcan caá.

²⁴ Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguípna bejni pínah jumna, búdí moh yéejni wā jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wā jumuchah, ¿déhe tigaá weemdíh túi ubni āta jum? ²⁵ Jwí Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ā jumup. Caandíh wā túi jepahachah, wā yéejatdih yohnit, weemdíh ā túi ubbipna caá. Páant ā teo wáacatdih

* 7:15 Gá 5.17

jéihnit, “Jesúsdih wah deyanit, ma teo wáacat tútatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpí niijná caá. Pánihna, nindih wā túi jéihna caá: wā jenah joyátjīh Dios ã wútatdih wāpí jepahíhna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahíhni jumna yuhna, páantjeh yéejni jumna, yéej chājat jenah joyát ã jūwúchah, caánboodih wāpí jepahna caá.

8

Túini Espíritu ded pah jwiítidih ã teo wáacat

¹⁻² Pánihna, iiguípna jwí bejat déejidih Jesucristo ã túi wúchah, áihwā jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjīh jwí yéej chājat jenah joyátidih jwí jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírituboodih jwí jepahachah, Dios biícidih jwiítidih ã túi jummat tútuna caá. Páant biícidih jwí jumwúchah, jwiít Jesucristofhwādh bww dedé peéh chājat pínah wihcan caá. ³ Moisés ã wútatjidih jéih jepah beedácanit jumna, jwiít míicjeh caandih yap yohnit jwí jumna caá. Páant ã wútatdih yap yohnit jwí jummat jíib, Dios biícidih jwí túi jumcap jī. Caán wútat jwiítidih ã jéih teo wáacah yuhna, Diosboó jwiítidih ã túi teo wáacap jī. Caán ã wūúhdih nin baácboó át cáac jummat tútup wut jī, jwí yéejat jíib ã wun wūhat pínah niijná. Pánih wun wūhna, Jesús jwí yéejat jíib buudáat panihnidih át jíib chājap wut jī. ⁴ Páant ã jíib chājachah, jwiítboó Túini Espíritu ã wépatjīh Dios yoobópdih jumnbloodih jwí jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ã wútatdih jéih buujácan yuhna, Túini Espíritu ã teo wáacatjīh jwí jéih buujána caá.

⁵ Det ĩ nínahatdihjeh chājīhnit, ded pah ĩ náahatdih ĩpí jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã náahatdih jenah joinítboó ã wútat pahjeh ĩpí chājna caá. ⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chājachah, ã túina caá”, ded niij jenah joiní Diosdih eníhcanni jumna, Dios ã wútatboodih

ã jepahihcan caá. Páant ã jepahihcat jíib, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ã jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ĩ jéih weñacan caá. Obohjeéhtih, “Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh ã náahat pahjeh wã chãjbipna caá”, det niíjjenah joinítboó Diosjeéh páantjeh ĩ jumnipna caá.

⁹ “Wã náahatdihjeh wã chãjbipna caá”, niíjjenah joí cádahnit, Túini Espíritu ñijeéh ã jumuchah, yeéb ã náahatboodíh ñi chãjna caá. Det Túini Espíritu wihcannitboó Cristoíhwã nihcan caá. ¹⁰ Obohjeéhtih, yeéboó áihwã ñi jumuchah, Túini Espíritu ñijeéh ã jumna caá. Pánihna, yéejat jíib ñíih bácah ã wumuchah yuhna, caán ñijeéh ã jumuchah, ñíih caolih túi booni ã jumna caá. Pánihnit ñi jumuchah, Dios yeebdíh “Nit túinit caá”, ã niijíchah, páantjeh ãjeéh ñi jumnipna caá. ¹¹ Dios jwiít dih wahni Túini Espíritu jwíjeéh jumna, Jesúsdi h ã booaatji pahjeh muntih jwiít dihbat ã booaipna caá. Pánih booa nit, jáap bácah jwiít dih ã chãj wãhhipna caá.*

¹² Wã déewáá, jwiít jwí náahatdihjeh chãj cádahnit, caandíh jwúub chãjcat caá náahap. ¹³ Jwí weñat pínahdihjeh chãjnit jumna, iiguípna bejnit pínah tigaá jwí jumup. Obohjeéhtih, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh yéej chãjatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwí jumnipna caá.

¹⁴ Det Túini Espíritudih péenit jumna, Dios weh caá. ¹⁵ Caán Túini Espíritu jwíjeéh ã jummat pínah játih, Dios ã peéh chãjatdih jwí éum jwuhup jĩ. Obohjeéhtih, buu Dios weh jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatjĩh “Oini Paá”, éumcanjeh caandíh jwí jéih niijná caá.* ¹⁶ Túini Espíritu jwiít dih nin pah ã niíj jéihyana caá: “Yeéb yoobópdih Dios weh ñi jumna caá”, ã niijná caá. ¹⁷ ã weh jwí jumuchah,

* 8:11 1Co 3.16 * 8:15 Mr 14.36; Gá 4.6

“Wā wehdih túinidih wā chāj wūh̄bipna caá”, Dios ã ni-
 ijátji pah, jwiít dih, Jesucristo bícdih, ã túi chāj b̄ipna caá.
 Pánihna, Cristoíhwā jwī jumat jíib yeejép yapnit jumna,
 túttimah jeáboó túi wēinit, ājeéh maáta jwī jum̄bipna
 caá.*

Dios ded pah jwiít dih ã túi chājat pínah

¹⁸ B̄ūu nin baácboó jum̄ jwuhna, yeejép jwī yapna
 caá. Obohjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnít, chah
 túinit jwī jumat pínahdih jenah joinít, nin baácboó jwī
 yeejép yapatdih “Oboh jum̄ni ã jumna caá”, wā niíj jenah
 joiná caá. ¹⁹ Dios weh jeáboó ājeéh jum̄nit, jwiít maáta
 jwī jumat pínahdih búdí eníhna, nihat Dios ã chājnitjibut
 ī páina caá. ²⁰ Caán ã chājnitji ī jwíih túi jum̄uchah
 yuhna, cáacboó ã jwíih yéj chājatji jíib, queébtut bíc
 yoobó w̄nnit pínah it̄ jum̄ jwíhip wut̄ jí. Caanjéh pohba
 páant át̄ bejcap wut̄ jí. Diosboó ã chājnitjidih w̄nnit
 pínah át̄ jum̄ jwuhat túttup wut̄ jí.* ²¹ Dios ã chājnitji
 w̄n beednít déejidih túinit ã jwúub chāj b̄ipna caá, páant
 m̄ntih. Dios wehdih ã túi túut̄ nuúm beedáat pahjeh
 m̄ntih, bíc yoobó ã chājnitjidihbut ã túi túut̄ nuumb̄ipna
 caá. ²² Obohjeéhtih, b̄ūu nihat ã chājnitji w̄nnit pínah
 míic ī jum̄ jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jum̄na,
 mi t̄ba ñaacát pah Dios ã chājnitjibut̄ yeó jáap jumat
 pah búdí t̄ba ñaacni panihnit̄ ī jum̄ jwuhna caá. Páant
 ī jumatdih jwiít jwī jéihna caá. ²³ Jwiít dih Túini Espíritu
 ã jum̄uchah yuhna, bíc yoobó t̄ba ñaacnit panihnit̄
 jwī jum̄ jwuhna caá. Nin baácboó jwī jum̄ jwuhuchah,
 caán jwíjeéh jum̄nit, jwiít dih túini ã chāj wūhna caá. Ā
 pebhna jwī j̄ibínachah, chah búdí jwiít dih ã túi chāj
 wūh̄bipna caá. Pánihna, jwiít Dios ã wehdih yoobópdih
 ã túut̄ nuúm beedáat pínah, ājeéh jwī túi jumat pínah,

* 8:17 Gá 4.5-7

* 8:20 Gn 3.17-19

jáap bácah jwiít dih ã wũhat pínahdihbut búdí jwĩ wēi páina caá.* ²⁴ “Páant ã chãjbipna caá”, niíj wēi jenah joinít, iiguípna bejnit déejidih ã túi ubnit jumna yuhna, páantjeh ã túi túut nuúm beedánit jwĩ jum jwuhcan caá. Æ túut nuúm beednít jumna, páant ã chãjat pínahdih jwĩta páican tagaá. ²⁵ Obohjeéhtih, ã chãjat pínahdih encan yuhna, Dios jwiít dih ã túi túut nuúm beedáát pínahdih jéihnit, jwĩ wēi páina caá.

Túini Espíritu jwĩ uúbát dih ã teo wáacat

²⁶ Bũu túi jéihcannit jwĩ jumuchah enna, Túini Espíritu boó jwiít dih ã teo wáacna caá. Dios dih ded pah uúbát pínahdih jwĩ jéihcah, caán Túini Espíritu jwiít dih búdí ã teo wáacna caá, yoobóp dih jwĩ uúbát pínah niijná. Jwiít boó búdí uúbíhna yuhna, jwĩ wéheatjĩh jwĩ jéih buujácah, jwĩ ípdih yoobóp dih naóhni jwiít dih ã uúbh wáacna caá. ²⁷ Dios ded pah jwĩ jenah joyátdih túi jéih beedána, ded pah Túini Espíritu jwiít dih ã uúbh wũhatdihbut ã túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwá dih Dios ã náah yacat pah, jwiít dih Túini Espíritu ápi uúbhna caá.

Cristo ã wēpatjĩh yéejat dih túi yap yohnit jwĩ jumat

²⁸ Jwiít nihat Dios dih oinit, ã náahat dih chãjnit pínah ã ñíonit jwĩ jumuchah, Dios jwiít dih ápi túi en daoná caá. Ded pah jwĩ yapachah, jwiít dih ã teo wáacna caá, caandíh chah jwĩ túi jenah joyát pínah niijná. Páant ã chãjat dih jwĩ túi jéihna caá. ²⁹ Jwiít áihwã jwĩ jumat pínahdih Dios bíihmah átát jéihyep wut jĩ. Pánih jéihnit, ã wũúh Jesucristo ã jumat bíic yoobó jwiít dih át jumat túutur wut jĩ, dawá ã úudwã jwĩ jumat pínah niijná. Páant jwĩ jumuchah, caánboó jwĩ úud jeñé caá ã jumur.* ³⁰ Bíihmah

* 8:23 2Co 5.2-4 * 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10

áihwā jumat tútnitdih át níwip wut jī, “Nit túnit caá”, jwiít dih ā niíj enat tútnit niijná. Páant niíj ennit, ā pehbhoó ájeéh maáta pínah jwiít dih át waadánap wut jī.

³¹ Caandíh jéihnit, nin pahbut jwī jéihna caá: Dios ā oinit jwī jumuchah, det jwiít dih ī en jūih buájacan niít.

³² Dios ā wūúhdih át wahap wut jī, jwī yéejat peéh ā wun wūhat pínah niijná. “Wā wūúhdih tūbit oina, caandíh wā wunat tútcan niít”, át niijcáp wut jī. Pánih wahnit, ded pah jwī náahatdihbut ā túi wēi teo wáacpina caá.

³³ Dios jwiít dih ñiona, “Nit túnit caá”, ā niíj ennit jwī jumuchah, “Queét yeejépwā caá”, det jwiít dih ī jéih niíj naóh yaccan caá.

³⁴ Cristo jwī yéejat jíib wun wūhna, jwūub boo pud jūóhnit, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant chúudnit, caán biíc dih nihadnih wutni ā jumna caá. Pánih jumna,

jwīih pínahdih ápi úubh wūhna caá, det jwiít dih peéh chājat tútna, ī jéih naóh yaccat pínah niijná.

³⁵ Cristo jwiít dih búdí ā oyochah, “Queétdih ma oi cádaahaá”, bita ī niijíchah yūhna, ā jepahcan niít. Jwiít dih yeejép ā yapachah, bita jwiít dih yeejép ī chājachah, jwī nuugúp wunuchah, yégueh wihcannit jwī jumuchah, jwiít dih to-

bohat ā jumuchah, jwiít dih ī mao yohochah yūhna, Cristo jwiít dih ā oi cádahcan niít.

³⁶ Dios naáwát dih naóh yapani páant jwī yapat pínahdih nin pah át niíj daacáp tajī: “Yeó jáap jumat pah míihwā jwī jumat jíib jwiít dih íjnit, ī mao yohíhna caá. Ī mao jeémát pínah owejawā pah jwiítbut jwī jumna caá”, át niíj daacáp tajī. (Sal

44.22)

³⁷ Páant yeejép jwī yapachah yūhna, Cristo jwiít dih oina, búdí ā teo wáacatjīh wēinit, jwī túi yap yohna caá.

³⁸⁻³⁹ Jesucristoíhwā jwī jumuchah ennit, Diosboó jwiít dih bainí ā oican caá. Pánih oinit, jwiít dih ā oi cádahcan niít. Jwī wunuchah, jwī báadhdachah, buubut, túttimahbut, ded pah jwiít dih ā yapachah yūhna, ā oi cádahcan niít.

Ángelwã, nemépwã, nin baácdih moón ĩ maáta, japmant moón, nump bóo tólihmant moón, “Queét míihwãdih ma oi cádaahaá”, Diosdih ĩ niijíchah yuhna, ã jepahcan niít. Pánihna, nihat Dios ã chājnitboó caandíh ĩ jéih oi cádahat túutcan niít. Pánih búdí oina, jwiít jwĩ Maáh Jesucristoíhwãdih Dios ã oi cádahcan niít.

9

Judíowã Dios ã ñíonit

¹⁻² Weém Cristoíh jumna, “Wã déewã, judíowã caandíh ĩ náahcatdih búdí wã jígahna caá’, niijná, yoobópdih niijná caá ma chājap”, Túini Espíritu weemdíh ã niíj jéihyana caá. ³ Wíih baácdih moón, wã déewã, Israel ã jumená, Cristodih ĩ náahcat jíib iiguípna ĩ bejbipna caá. Pánihna, “Wã déewãdih búdí oinit, iiguípna ĩ bejcat pínah niijná, túut nuumnít, weémboó iiguípna wãta bej tagaá, queét ĩ túi yapat pínah niijná”, wāpí niíj jenah joiná caá. Obohjeehtih, páant niíj jenah joiná yuhna, wã jéih chājcan caá. ⁴ Queét wã déewã Israel jumená jumna, Dios ã weh pínah queétdih át ñíwip wut jĩ. Ded pah áihwã ĩ jummat pínahdih queétdih át naáwáp wut jĩ. Moisés jum láa áih yeh iigátjĩh queétdih át waáwáp wut jĩ. ã wutatdih Moisésjidih queétdih át jwíih naáwát túutur wut jĩ. Diosdih ĩ weñat pínah muudíh queétdih át chājat túutur wut jĩ. ã túi chājat pínahdih queétdih wut jĩ Dios át naáwáp wut jĩ.* ⁵ Jwĩ nhowã Abraham, Isaac, Jacob queét bíic peihcannit, jwiít judíowãdih cáac waowá ĩ jumuchah, jwiít ĩ jumená caá. Jesucristobut, ĩ jumma yoobát át jumur wut jĩ. Caán Jesucristo Diosjeh muntih jumna, nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jummat pah caandíh jwĩ túi wēi naóh jĩh. Páant tíi ã jumma naáh.

* 9:4 Ex 4.22

⁶ Páant wā naáwáchah, nin pah ñita niíj jenah joi tágaá: “Dios ã naáwátji pah biíc yoobó jwiít Israel ã jwimenádih áihwā pínah át chājcap taga”, ñita niíj jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biquína Israel ã jwimená jumna yuhna, Dioíhwā yoobát nihcan caá. ⁷ Nin pah caá: Biquína Israel jwimená Abraham jwimená ĩ jumuchah yuhna, “Abraham jwimená yoobát nihcan caá”, queédih Dios ã niíj enna caá. Nin pah Dios át niijíp wut jī: “Obohjeéhtih, ma wūúh Isaac jwimená bácah ma jwimená yoobát ĩ jumbipna caá”, Dios Abrahamdih át niijíp wut jī.* ⁸ Páant ã niíj naáwáchah joinít, nindih jwī jéihna caá: Abraham jwimená cáac jumna yuhna, Diosdih túi jenah joicán, ã weh nihcan caá. Dios ã niijátjidih túi jenah joinítjeh tigaá Abraham ã jwimená pohba. ⁹ Nin pah Dios Abrahamdih át niíj naáwáp wut jī: “Túttimah bóo jópchi nin dée widhdih muntih wā jwúub jūúwúchah, majeéh bóli Sara ma wūúhdih mi túuhbipna caá”, át niijíp wut jī.*

¹⁰ Túttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumap wut jī. Queét chénat pah ĩ íip Isaac jwī nuo át jumap wut jī. ¹¹⁻¹² ĩ cáac jumap pínah játih, túini, túicatdih ĩ chāj jwuhcah, ded pah ĩ chājatdih jenah joicánjeh, caandíh náahna, úudyiboodíh Dios át níwip wut jī. Pánih ñíonit, Rebecadih nin pah át niijíp wut jī: “Weép jeñé ã úuddih ã teo wūhbirna caá”, caántdih át niijíp wut jī.* ¹³ Páant ã níwatjidih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “ ‘Jacobdih caá wā oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodíh wā iiná caá’, Dios ã niijná caá”, át niíj daacáp tajī.*

¹⁴ Caandíh jenah joinít ¿ded pah tigaá jwíta niíj? “Ded pah ĩ chājatdih jenah joicánjeh, ã náahnidihjeh pánih

* 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12 * 9:13 Mal 1.2-3

ñiona, Dios yoobópdiĥ ã chãjcan caá”, ¿jwĩta niij tániit? ¿Pániĥcan caá! ¹⁵ Dios Moisésdiĥ nin pah ã niijátjidiĥ jwiítđiĥ náĥniat caá náahap: “Det wã náahnitđiĥjeh wã jíġah en teo wáacbiĥna caá”, Dios ã niijná caá, ãt niij daacáp tajĩ.* Ded pah cáac ã chãjatđiĥ jenah joicánjeh caandíĥ ñíonit, yoobópdiĥ ã chãjna caá. ¹⁶ Jwiít cáacwã jwĩ náahat pah niĥcan, ded pah jwĩ chãjat jíibbat niĥcan, det ã náahnitđiĥjeh Dios ã jíġah en teo wáacna caá. ¹⁷ Faraón Egipto baácđiĥ moón ĩ maáĥđiĥ ded pah Dios ã niijátjidiĥ náĥninit, “Dios ã chãjat yoobópdiĥ ã jumna caá”, jwĩ niij jéihna caá. Nin pah Faraóndiĥ ãt niijíp wut jí: “Egipto baácđiĥ moón ĩ maáĥ pínahđiĥ meemđiĥ maáĥ wã waadánap jí, niĥatđiĥ wã wēpatđiĥ wã jútat tútat niijná. Pániĥna, ded pah meemđiĥ wã chãjachah ennit, niĥat baácđiĥ moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, ĩ niij naóĥbiĥna caá”, Dios caandíĥ ã niijíp be, Moisés ãt niij daacáp tajĩ.* ¹⁸ Dios det ã náahnitđiĥjeh ã jíġah enna caá. Obohjeéĥtiĥ, det bitadiĥ caanjéh ã jepahat tútatcan caá. Pániĥna, Dios ded pah ã náahatđiĥjeh ã jéih chãjna caá.

¹⁹ Pániĥ chãjni ã jumuchah ennit, weemđiĥ nin pah ñita niij tágaá: “Dios ã náahnitđiĥjeh ã jíġah enechah, jwiítboó caandíĥ yap yohna, jwĩ bujácán níit. Pániĥ yap yohna, jwĩ jéih bujácach, ¿dépaniĥ tigaá caán jwiítđiĥ ã peéĥ chãjĩĥna?” niij újnit, weemđiĥ ñita wúbh joi tágaá. ²⁰ Nin pah yeebđiĥ wãta niij jepah taga: ¿Yeéb cáacwã oboh jumnit jumna yuhna, Diosđiĥ ñita júih níit? Ded wáam dahđiĥ ã nawachah, ã naoni dahboó caandíĥ nin pah ã jéih niij júihcan caá: “¿Dépaniĥ tibeé weemđiĥ nin pah jíġohni dah ma nao?” ã jéih niijcán caá. Pániĥna, yeéb Diosđiĥ júihna, caán wáam dah ã júihñat pah niijná

* 9:15 Ex 33.19 * 9:17 Ex 9.16

caá ñi chājap.* ²¹ Wáam dah naoni ã náahat pah caán wáam déepjǎhjuh muntih dawá mácah jíghohni dahnadih ã jéih naona caá. Biquína túini wáam dahnadih naona, bih oboh jumnidihbut ã jéih naona caá. Pánihna, caán ã nawat dée, Diosbut ã náahat pahjuh jwiít dih ã jéih chājna caá.*

²² Iiguípna bejnit pínah í yéej chājatdih búdí ã íjatdih júutat túut niijná, Dios queétdih ã peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, ã wēpatboodíh júutat túut niijná, queétdih ã peéh chājat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdih í yéej chājatdih át enah boj jwuhup wut jǎ. ²³⁻²⁴ Ded pah ã túi jummat, ã wēpatdihbut ã jíghah ennitdih át jéihyanap wut jǎ. Jwiít dih játih átát ñíojip taga, caán bícdih jumnit, ã wēpat, ã túyatdihbut jwí bíbohat pínah niijná. Pánihna, jwiít ã ñíonitboó biquína judíowã, bita judíowã nihcannitbut jwí jumna caá. ²⁵ Páant ã yapat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani Oseas nin pah át níj daacáp tajǎ:

“ Játih wíihwã nihcannitjidih “Yeéb wíihwã caá”, wã niijbípna caá. Játih wã oicannitjidihbut “Yeéb wã oinit caá”,* wã niijbípna caá’, Dios ã niijná caá. (Os 2.23)

²⁶ ‘Wíihwã yeéb nihcan caá’, ã niijnítjiboó Dios báadhni weh í jumvipna caá”, át níj daacáp tajǎ. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon játih Isaíasbut Israel ã jummenádih nin pah át níj daacáp tajǎ:

“Dios cáacwã í yéej chājatdih búdí íjnit, waícanjuh queétdih ã peéh chājbipna caá. Pánihna, óondih jenah enna jwí buujácat pah, Israel ã jummená dawá í jumuchah yuhna, det caandíh jepahnitdihjuh Dios ã túi ubbipna caá”, át níj daacáp tajǎ. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaías nin pahbut át níj daacáp tajǎ:

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

“Jwĩ Maáh Chah Wēpni, biquína jwĩ déewādh̄ih ã túi
 ʔbcah, jwiít judíowā jwĩta buúđ beed tágaá. Páni-
 hna, Sodoma, Gomorra tútchidih moondíh peéh
 chājna, ã yoh beedáát pahjeh muntih jwiítđihbut
 āta yoh beedá tagaá”, āt niíj daacáp tajĩ. (Is 1.9)

Judíowā túini doonádih ĩ náahcat

³⁰ Nindih túi náhniat caá náahap: judíowā nihcannit
 Jesucristodih túi jenah joinít, ĩ jepahachah ennit, “Nit
 túinit caá”, queétdih Dios āt niíj enep taga. Dios bícdih
 ĩ túi jummat pínahdih ĩ bidcah yuhna, Dios queétdih āt túi
 ʔbʔp taga. ³¹ Obohjeéhtih, Israel ã jumená judíowāboó
 “Jwiít Dios ã wutatdih jwĩ chājachah, caán bícdih jwĩ túi
 jumbipna caá”, niíj jenah joí bidna yuhna, Moisés ã wu-
 tatjidih jepahíhna yuhna, ĩt jéih buájacp taga. Pánihna,
 túinit ĩ jumíhna yuhna, ã wutatdih ĩ jepahcatdih ennit,
 “Nit túinit caá”, Dios āt niíj encap taga. ³² ¿Dépanih tígaa
 túinit jumíhna yuhna, ĩ buájacan? “Dioíhwā jumíhna,
 jwĩ jenah joyátjĩhjah Moisés ã wutatjidih jwĩ jéih jepahna
 caá”, niíj jenah joinít, Diosdih túi jenah joicánjah, ĩt jéih
 buájacp taga. Jesúh túini doonádih naóhna, nin pah
 jwĩpĩ niijná caá: “Jwĩ túocni jee dáh panihni Cristo ã
 jumna caá”, jwĩpĩ niíj naóh bohéna caá. Det jee dáhdih
 buug lánitboó ĩ túocni dahdih ĩpĩ íjna caá. Pánihat pah,
 Cristoíh doonádih joinít, túocni jee dáhdih ĩ íjat pah
 caandihbut íjnit, Dios bícdih ĩ jéih jumcan níít. ³³ Páant
 Dios naawátdih naóh yapani nin pah āt niíj daacáp tajĩ:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Jerusalén tútchiboó ĩ túocat
 pínah jee dáh panihnidih wā jwejna caá. Caandíh
 túoc buugnít, ĩ buug lánih dahdih cáacwā búdí ĩ
 íjbipna caá. Caandíh ĩ íjat pah caán tútchidih
 moón caán jee dáh panihnidih ĩ náahcatji jíib, wā
 pebhna ĩ jumícan níít. Obohjeéhtih, caán jee dáh

panihnidih túi jengah joinítboó wãjēéh jumna, ĩ túi wēibipna caá', Dios ã niijná caá", ãt niij daacáp tajī.
(Is 28.16)

10

¹ Israel ã jumēná wã déewã iiguípna bejnit pínah ĩ jumuchah, búdí wã jígahna caá. Pánih jígahnit, Dios queétdih ã túi ubat pínahdih náah yacna, búdí wã úúbhna caá. ² Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Queét Dios ã náahat pah búdí ĩ chājíhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih chājíhna yuhna, Dios ded pah ã chājat túutdih yoobópdih ĩpí jéihcan caá. ³ ĩ jengah joyátjīhjuh túini ĩ chājíhna yuhna, Dios ã náah yacatdih ĩ jéih buujácan caá. Pánih buujácan yuhna, Dios ã teo wáacat pínahdih ĩ jengah joicáh, queétdih "Nit túinit caá", ã niij encan caá. ⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jengah joinítboodíh "Nit túinit caá", Dios ã niij enna caá. Pánihna, Moisés ã wutatjidih jwī jepahat jíib túi ubnit jwī jéih jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodíh túi jengah joí jepahnitdihjuh ã túi ubna caá.

⁵ Moisésjuh jon játih nin pah ãt niij daacáp tajī: "Det Dios ã wutatdih túi jepahnitdihjuh ã túi ubbipna caá", ãt niijíp tajī.* ⁶⁻⁷ Páant ã niij daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih túi jengah joinítidihjuh "Nit túinit caá", Dios ã niij enna caá. Cristoíh doonádih bohéna, nin pah jwīpí niij naóhna caá: Dios ã wahni Cristojuh nin baáboó átát dei jumúp tajī. Pánih dei jumíji ã jumuchah, nin pah ĩi niij jengah joicá bojó: "Jeáboó púuh laab béjnit, Cristodih ub dei jūóhni pínahdih jwī náahna caá. Wunnitji caolíh pebhboó dei bejnit, Cristodih boocat túutnit, caandíh jwáub ub púuh laáb jūóhni pínahdih jwī náahna caá, jwítdih ã túi ubat pínah niijná", ĩi niij jengah joicá bojó.

* 10:5 Lv 18.5

⁸ Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át niíj daacáp tajī: “¿Dépanih tigaá Dios naáwátdih ñi bid? Caandíh jéihnit, ñitát bohé tagaá”, át niíj daacáp tajī.* Pánihna, caán jwī bohéni naáwát Cristodih ã túi jenah joyát túutna caá. ⁹ Pánih bohéna, nin pah jwīpí niíj naóhna caá: Det Dios biícđih túi jumíhna, “Jesús wā maáh caá”, niíj naóhnit, “Dios caán wənnijidih át jwúub boonanap jī”, ĩ niíj jenah joyóchah, Dios queét iiguípna bejnit déejidih ã túi ɯbbipna caá. ¹⁰ Jesúsđih jwī túi jenah joí jepahachah, Dios jwiítđih “Nit túinit caá”, ã niíj enna caá. Pánihna, “Jesús wənniji jwúub boo pəd jüóhni jumna, nihat cáacwā ĩ maáh ã jumna caá”, bitadih jwī niíj naáwáchah, ã túi ɯbnit jwī jumna caá.

¹¹ Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “Det Diosđih túi jenah joinít, ‘Páant ã niiját pah biíc yoobó ã yapbipna caá’, niíj jenah joinít, tíccanjeh ĩ túi wēibipna caá”, át niíj daacáp tajī.* ¹² Dios nihat cáacwā yoobó ĩ maáh jumna, det caandíh ɯúbhndih túini ã chájbiipna caá. Judíowāđih, judíowā nihcannit-dihbət biíc yoobó ã túi teo wáacbiipna caá. ¹³ Dios naáwátdih biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “ ‘Wā yéejatđih yohnit, weemdíh ma túi ɯbúú’, det jwī maáhđih niíj ɯúbhndih ã túi ɯbbipna caá”, át niíj daacáp tajī.* ¹⁴ Obohjeéhtih, det Cristoíh doonáđih joicánnit-boó caandíh ĩ jéih ɯúbhcan caá. Pánihna, ã naáwátdih naóhnit wihcah, caán doonáđih joicánnit, caandíh ĩta jéih jepahcan tagaá. ¹⁵ ã naáwátdih naóhnit pínahđih Dios ã wahcah, det áih túini doonáđih naóhnit ĩta wihcan tagaá. Dios naáwátdih biíh naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajī: “Túini doonáđih naóhnit ĩ jüúwúchah, jwī túi wēina

* 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16 * 10:13 Jl 2.32

caá”, ãt niíj daacáp tajĩ.*

¹⁶ Páant ĩ daacátji ã jumuchah yuhna, Israel jumená dawá caán túini doonádih ĩt joíhcap jĩ. Páant ĩ joíhcat pah Isaías Diosdih úbhna, nin pah ãt niíj daacáp tajĩ: “Maá, ma naáwátdih queétdih jwĩ naóh yapanachah yuhna, dawá ĩ joíhcap be”, ãt niíj daacáp tajĩ.* ¹⁷ Cristoíh túini doonádih joyát caá náahap, caandíh túi jenah joinít, cáacwã ĩ jepahat pínah niijná. ¹⁸ Nin pah yeebdíh wã niíj úbh joiná caá: “¿Israel jumená caán doonádih ĩt joijícan taniít?” ñi jenah joyóchah. Caandíh yoobópdih ĩt joijí ta yuh caá. Páant ĩ joyátjidih tigaá Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

“Dioíh doonádih nihát pebhboó ĩt naóh peetép wut jĩ.
Pánihna, nihát baácdih moón caandíh ĩt joyóp wut
jĩ”, ãt niíj daacáp tajĩ. (Sal 19.4)

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wã jwúub niíj úbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel jumená joiná, ĩt túi beh joijícan ta niít? ñi jenah joyóchah. ĩt túi beh joijí ta yuh caá. Nin pah Moisés ã niíj daacátjidih yeebdíh wã jwíih náhniabipna caá:

“Nin pah Dios Israel jumenádh ã niíj naóhna caá: “Jenah joicánnit, yeejépwã caá”, ñi niíj ennitdih wíhwã pínah wã chájipna caá. Páant wã chájachah, yeebboó jepchá tubnit, queétdih búdí ñi íjipna caá’, ã niijná caá”, Moisés ãt niíj daacáp tajĩ. (Dt 32.21)

²⁰ Isafasbut úumcanjeh, nin pah ãt niíj daacáp tajĩ:

“Nin pah Dios ã niijná caá: ‘Weemdíh bidcannitboó ĩ jwááap be. Weemdíh úbhcanntdih ded pah wã

* 10:15 Is 52.7 * 10:16 Is 53.1

jumatdih wã jéihyanap be', Israel jüimená nihcan-
nitdih Dios ã niijná caá", Isaías ãt niij daacáp tajĩ.
(Is 65.1)

²¹ Israel jüimenáboodih, nin pah Isaías ãt jwúub niij
daacáp tajĩ:

"Nin pah Dios ã niijná caá: 'Queét weemdih náahcan,
yap yohnit ï jumna caá. Obohjeéhtih, ï túut
nuumát pínahdih náah yacnit, maatápdih "Wíi-
hwã ñi jumúú", queétdih wã niijíp yuh be', Dios
ã niijná caá", Isaías ãt niij daacáp tajĩ. (Is 65.2)

11

Israel ã jüimená daocánnitdih Dios ã túi ubat

¹ ¿Israel ã jüimená Dios ã ñionitjidih buu láa äta yoh
taniít? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Nihcan caá! Queétdih ã
yohcan beé. Weembút Israel ã jüima, Abraham jüimená
ï jüima náahji mun tigaá. Benjamín ã jüimená jumni
poómpdih bóo caá.* ² Bííhmah Israel ã jüimenádih Dios ã
ñionitji ï jumuchah, queétdih ãt yohcap jĩ. Dios naáwátdih
naóh yapani Elíasji Israel ã jüimená ï yéej chãjatjidih
Diosdih ãt naóh yacap jĩ. ¿Caán ã naóh yac daacátjidih
yeébbóó ñi jéihcan niít? Nin pah ãt niij daacáp tajĩ:
³ "Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá it mao yohop
be. Meemdih wëina, nuñúpdih jwĩ mao cáo wãhat jeé
poómpnadihbut it boto mao yoh beedánap wut be. Ma
naáwátdih naóh yapanit bíícdih jumni weemjéh caá wã
judhdap. Páant wã jumat doonádih joiná, weemdíhbut
ï mawíhna caá", ãt niij daacáp tajĩ.* ⁴ Páant ã niijíchah
joinít, Diosboó Elíasdih nin pah ãt niij jepahap wut jĩ:
"Meém bíícjeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíih cáacwã
siete mil pohba ï jumna caá. Queétdih weémboó wã túi

* 11:1 Fil 3.5 * 11:3 1R 19.10,14

wapap be. Páant wã wapachah, bita ï pãpni Baal wût jumnidih queét ï wēi wúbhcan caá. Páant dawá ï jumatdih jéihnit, ma úumca bojó”, Dios Elíasdih át niijíp wut jī.*

⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih túi wēinit ï jumat pah muntih, buubut daocánnit Israel ã jūimenádih Dios búdí oina, jíghah ennit, áihwã pínah át ñíwip taga. ⁶ Pánih ñíonit, “Ñi túi chājat jíib yeebdíh wã ñíona caá”, át niijcáp jī. ï túi chājat jíib ã teo wáacna, oinit, jíghah enat yoobát áta nihcan tagaá.

⁷ Páant niijnít, ¿ded pah tigaá ã jum? Nin pah caá: “Nit wíhwã caá”, Dios queétdih ã niiját pínahdih Israel ã jūimená búdí ï náahachah yuhna, páant át niijcáp wut jī. Obohjeéhtih, áihwã ï jumat pínah niijná, daocánnitdihjeh Dios át ñíwip wut jī. Bitá ã ñíocannitboó caandíh chah yap yohnit it jumup wut jī. ⁸ Páant ã yapatdih Dios naáwátđih naóh yapanit nin pah it niij daacáp tajī:

“Caandíh náahcannitdih Dios ũonit panihnit át chājap be. Páant ã chājachah, ded pah ã wēpatdih ã júutuchah yuhna, ĩpí beh encan caá. ã naáwátđih joiná yuhna, ĩpí beh joicán caá. Páantjeh tigaá buubut queét ï jumup”, it niij daacáp tajī. (*Dt 29.4; Is 29.10*)

⁹ Maáh David nin pah caandíhjih muntih át niij daacáp tajī:

“Queét Israel ã jūimená búdí jeémátđih, dawá bií déedi-hbut bíbohnit, wēina, ‘Jwiítdih Dios ã túi wēi enna caá’, niij jenah joinít, ded pah yéej chājnit ï jumatdih ï jéihcan caá. Páant ï jumuchah ennit, queétdih ma peéh chājaá.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panihnit ma chājaá. Ma peéh chājnit pínahjih jumna, búdí

* 11:4 1R 19.18

jígah naáh jumnit ĩ jumũ naáh”, ät niúj daacáp tajĩ.
(*Sal 69.22-23*)

Judíowã nihcannitdih Dios ä túi ubat

¹¹ Páant niijnít, nin pah wã jwũub uúbh joiná caá: Israel ä jumená, Cristodih ĩ náahcah ennit, ĩ Dios queétdih yohat yoobát taniít? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba ä chäjcan niít. Páant ä yohcan yũhna, queét Cristodih ĩ náahcah, bũũ judíowã nihcannitboodíh Dios ä túi ubbipna caá. Judíowãboó ĩ jepchá tubat pínah niijná, judíowã nihcannitdih Dios áihwã pínah ä chájna caá. ¹² Judíowã Cristodih náahcan, ĩ yap yohat jíib, bũũ láa nihat baácdih moondíh dawá túi ubnit, Dios queétboodíh ä túi chäj wũhna caá. Pánihna, judíowã yap yohnit ĩ jumũchah, bitadih Dios túi chájna, queét judíowã Cristodih ĩ jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba ä chäj wũhbipna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judíowã nihcannitdih wã naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh ä bohéat túutũp. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wã chäjcan caá.

¹⁴ Páant wã déewãdih wãpí niúj naóhna caá, Dios ä túi ubnit ñi jumatdih ĩ jéihyat pínah niijná. Pánih jéihnit, íjna, túut nũmnít, queébtũt Cristodih ĩ náahachah ennit, Dios queétdihbũt ä túi ubbipna caá. ¹⁵ Judíowãdih Dios ä cádah jwũhũchah, nihat baácdih moón judíowã nihcannitboó túini doonádih joinít, Cristodih ĩ jepahna caá. Páant ĩ jepahachah ennit, queétboodíh äjeéh ä túi jumat túutna caá. Queét judíowãboodíh áihwã pínah ä chäjachah bácah, nihat baácdih moondíh túini yoobát ä jumat túutbipna caá. Áihwã ĩ jumũchah, chah dawá Cristodih jepahnit iiguípna bejnit déejidih Dios ä túi ubbipna caá. ¹⁶ Nin pah caá ä jumũp: Cãacwã ĩ jwíih chájni pan dahdih Diosdih ĩ wũhũchah, “Nin túini caá”, ä niúj

enbipna caá. Pánih caanbítdih ennit, nihat jũdhnidihbut biíc yoobó “Nin túini caá” ã niíj enbipna caá. Pánihat pah muntih, máa náat túini ã jumuchah, áih cácanabut túini ã jumna caá. Páant niijná, nin pah wã niíj naóhna caá: Jwĩ nũo Abrahamji Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh ã niíj enat pahjeh, ã jũimenábut caandíh ĩ túi jenah joyóchah, “Nit túinit caá”, queédihbut ã niíj enbipna caá.

¹⁷ Biquína judíowã olivo nah Dios ã bóod yohni cácana panihnit ĩ jumuchah, yeéb judíowã nihcannitboodíh ã bóod yohopjidih ã jwúub dũujnít panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nah panihnidih át jwúub dũujúp wut jĩ. Páant niijná, nin pah wã niíj naóhna caá: Judíowã ĩ jumupjidih yeéb judíowã nihcannitdih Dios át jwúub túut nũum jwejer wut jĩ. Pánih dũujnít panihnit ñi jumuchah, judíowãdih Dios ã túi teo wáacat pah, bũu yeebdíhbut ã túi teo wáacna caá. ¹⁸ Páant yeebdíh ã ñíwíchah jéihnit, “Jwíítboó judíowãdih chah túinit caá”, ñi niíj jenah joicá bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Ded máa cácana áih náatdih ápí teo wáaccan caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cácanadih ã túi teo wáacap. Páant ã nihat pah, jwíít judíowãdihjeh Dios jwíih ñíona, máa náat panihnit jwĩ jumna caá. Pánih ñíona, jwĩ dée pínah Cristodih át ñíwip wut jĩ, yeebdíhbut ã túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwíítboó judíowãdih chah túinit caá”, ñi niíj jenah joicá bojoó.

¹⁹ Yeéb judíowã nihcannit nin pah ñita niij tágaá: “Biquína máa cácanadih ĩ bóod yohat pahjeh Dios biquína judíowãdih át yohop wut jĩ, jwíítboó áihwã jwĩ jumat pínah niijná”, ñita niij tágaá. ²⁰ Páant ñi niiját yoobópdih tigaá. Obohjeéhtih, queét Cristodih ĩ túi jenah joicátji

jíib Dios queédih át cádah jwuhup taga. Cristodih ñi túi jenah joyát jíibjeh áihwā pínah yeebdíh át ñíwip taga. “Jwiít judíowādih chah túinit caá”, ñi niíj jenah joyóchah, ā túican caá. Yeebbút ñi túi chāja chaáh, queét judíowā ĩ cádahat pah “caandíh ñi cádahná” niijná. ²¹ Jwíih jumni cácana panihnit judíowā Cristodih ĩ jepahcat jíib, Dios yohna, yeéb ā jwúub túut nuumní cácana panihnit, caandíh ñi cádahachah ennit, yeebdíhbut bíic yoobó ā yohbipna caá. ²² Dios yeebdíh ded pah ā túi chājatdih ñi túi náhninaá. Úm náah jumni caandíh jepahcannitdih ā peéh chājat pínahdihbut búdí jenah joyát caá náahap. Yeébboó caandíh ñi túi jenah joí cádahcah, yeebdíh ā túi chājipna caá. Obohjeéhtih, caandíh ñi cádahachah, yeebdíhbut Dios ā yohbipna caá. ²³ Queét jepahcannit judíowā túut nuumnít, caandíh ĩ jepahachah, caán ā bóod yohni cácana panihni ĩ jumuchah yuhna, queédih ā jwúub duujbípna caá, ā ñíonit bíicdih ĩ jwúub jumat pínah niijná. Diosdih dedé buwat wihcah, ā yohnijidih ā jéih jwúub duujná caá. ²⁴ Pánihna, yeéb judíowā nihcannit jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih duuját pah, Dios yeebdíh áihwā pínah át chājap wut jí. Yeebdíh pánih chājni jumna, judíowāboó ā jwíih ñíonit ĩ jumuchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ā yohnitjiboodíh ā jwúub duuját pínahdih Dios ā buwacan caá.

Dios judíowādih ā túi ubat

²⁵ Yeéb wā déewā panihnit, “Dios jwiít judíowā nihcannitdih chah ā wēi enna caá”, ñi niíj jenah joicát pínah niijná, buu yeebdíh cáacwā ĩ jéihca naáhdih wā naóhbipna caá. Nin pah ā jumna caá: Buu jwuh dawá judíowā Diosdih ĩ jepah jwuhcan caá. Dios ā ñíonit judíowā nihcannitdih

áihwã ã chãjat túttimah, judíowã jwuh jwúub túut nuum-nít, caandíh í jepahbipna caá, bũca. ²⁶ Páant í jepahachah, queét nihat iiguípna bejnit déejidih Dios ã túi úbbipna caá. Páant ã yapat pínahdih Dios naáwátidih naóh yapanit nin pah ít níj daacáp tají:

“Jerusalén tútchimant jũóhni judíowãdih ã túi úbbipna caá. Pánih jũóhniboó queét Jacob ã juimená Diosdih í náahcatjidih ã túut nuumbípna caá. (Is 59.20)

²⁷ Páant ã túut nuumúchah, í yéejatdih wã yohbipna caá. Pánih yohnit, wã níjájti pahjeh queétdih wíihwã wã chãjbipna caá’, Dios ã níjána caá”, ít níj daacáp tají. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judíowã í nuowãdih ã ñíonítj í jumuchah, Dios queétdih búdí ã oyatj pahjeh muntih, bũ jumnitdihbút bíc yoobó ã oina caá. Obohjeéhtih, páant ã oinit í jumuchah yuhna, Cristoíh doonádih jóíhcan, Diosdih eníhcannit í jumna caá. Páant í eníhcat jíib, bũ jwuh yeéb judíowã nihcannitboó Cristoíh doonádih joinít, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judíowã Diosdih í eníhcah yuhna, Dios páantjeh queétdih ã oina caá. ²⁹ Pánih oina, í nuowãdih Dios ã níjájti pah í juimenádihbút ñíonit, ã oi cádahcan níit. ³⁰ Yeébboó játih Diosdih yap yohnit ñi jumuchah yuhna, judíowã í yap yohochah ennit, bũ jwuh yeebdíh jígh ennit, Dios át túi úbup taga. ³¹ Yeebdíh ã jígh en teo wáacatdih enna yuhna, queétboó páantjeh yap yohnit í jumna caá. Pánih yap yohnit í jumuchah, Dios yeebdíh ã jígh enat pahjeh queétdihbút bíc yoobó ã teo wáacbipna caá. ³² Nin pah caá: “Nihat cáacwã túbít yap yohnit í jumuchah, queét nihatdih jígh ennit wã teo wáacbipna caá”, Dios ã níjána caá.

³³ ¡Choo! ¡Dios wēpni níft! Nihat túi jéih beedáni yoobát caá ã yoób jum̄ur. Páant ã jum̄uchah, ã jenah joyátdih, ã chājatdihb̄ut jwiít cáacwāboó jwī túi jéih beedácan caá.*
³⁴ Nin pah Dios naáwátdih naóh yapanit ít niíj daacáp tajī: “Dios jwī maáh ã jenah joyátdih det ī jéihcan caá. Pánih jéihcannit jum̄na, det caandíh ‘Nin pah ma chājaá’, ī jéih niijcán caá.*
³⁵ Det Diosdih biíh pah bóodih ī wūhat túttimah, ‘Caán weemdíh ã jíib b̄udána caá’, ī jéih niijcán caá”, ít niíj daacáp tajī.*
³⁶ Dios nihatdih chājni ã jum̄na caá. Pánih jum̄na, nihat ã chājni áih míic ã jum̄uchah, nihatdih ã wēpatjīh páantjeh ã jum̄at túutna caá. Páant ã jum̄uchah, yeó jáap jum̄at pah caandíh jwī wēi naóh jíih. Páant tíi ã jum̄u nah.*

12

Dioíhwādh túini chājat caá náahap

¹ Dios jwiútdih búdí ã oyatdih náhninit, ded pah ã chājatdihb̄ut jenah joiná, nin pah ñi chājat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá: Túini oveja wūúhdih ī mao cáo wūhat pah, yeebjéh Diosdih ñi míic wūhúú, ã náahatdihjeh ñi chājat túut niijná. Páant tigaá náahap jwiútdih, Diosdih jwī túi weñaat túut niijná. ² Pánih chājnit, Diosdih jéihcannit ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojoó. Yeejép ī chājat pah biíc yoobó ñi chājca bojoó. Ñi jenah joyátdih túut n̄um bėjna, túinidih chājnit ñi jum̄bipna caá. Pánih túut n̄umná, Dios yeebdíh ded pah ã náah yacatdih ñi jéihbipna caá. ã náah yacat túini jum̄na, yoobópdihb̄ut ã jum̄na caá. Caán ã náah yacat pah chājna, Diosdih ñi túi weñabipna caá.

* 11:33 Is 55.8-9 * 11:34 Job 15.8; Is 40.13; Jer 23.18; 1Co 2.16 * 11:35
 Job 41.11 * 11:36 1Co 8.6; Ef 4.6; Col 1.16

³ Búdí oinit, Dios weemdíh ã ñíwip jĩ, cáacwādh wā bohéat pínah niijná. Pánih bohéni jumna, nihat yeebdíh nindíh wā naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niíj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Jesúsdi h túi jenah joinít jumna, “Dios weemdíh ã teo wáacat pah bóojeh tiguaá wā jéih chājap”, niíj jenah joyát caá náahap. ⁴⁻⁵ Jwiít nihat Cristoíhwā míic jumna, áih b́acah panihni jwĩ jumna caá. Pánih jumna, mácah tewatna Dios jwiít dih át wūhup taga. Nin pah ã jumna caá: Jwíih b́acahdih téihyana, jítchana, quíibna, dawá ã jumna caá. Pánihna, biíc b́acahjeh jumna yuhna, mácah tewatna ã jumna caá. Páant jwíih b́acah ã jumna pah, jwiít Cristoíh b́acah panihni jwĩ jumna chah, mácah tewatna jwiít dih ã wūhna caá, jwĩ túi míic teo wáacat pínah niijná.*

⁶ Dios jwiít nihatdih ã teo wáacachah, mácah tewatnadh át wūhup taga, ã wēpatjĩh jwĩ chājat pínah niijná. Biquína jwiít dih Dios naáwát dih naóh yapanit pínahdih át ñíwip taga. Páant ã ñíonit jumna, Cristodih ĩ túi jenah joyát pah bóo bitadibbut ĩ túi naóh yapana naáh. ⁷ Biíhboodíh cáacwādh teo wáacni pínahdih Dios át ñíwip taga. Páant ã ñíoni jumna, Dios ã wēpatjĩh bitadh ã túi teo wáaca naáh. Bitadh Dios naáwát dih bohéni pínah jumna, caandíh ã túi bohéna naáh. ⁸ Biíhboó bitadh weñani pínah jumna, queédih ã túi weñana naáh. Biíhboó, moh yéejnitdih bíí déedih túi wūhni pínah jumna, túini caolíh jumnit, ã wēi wūhna naáh. Bitaboó maata pínah jumna, túi jenah joinítjeh ĩ wutu naáh. Biíhboó jígah en teo wáacni pínah jumna, ã túi wēi teo wáaca naáh. Pánihna, mácah jéihniti ñi jumna yoobó yeéb Cristoíhwā túi míic teo wáacat caá náahap.*

* 12:4-5 1Co 12.12 * 12:8 1Co 12.4-11

Cristoíhwā dih ded pah chājat caá náahap

⁹ Nin pah caá yeéb Cristoíhwā dih jummat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinít, túini-boodíh chājat pínahdih búdí ñi bidií. ¹⁰ Ñi úudwā yoobát-dih ñi oyat pah Cristoíhwā ñijeéh jumnitdih bíic yoobó ñi oyoó. Ñijeéh jumnitdih ñi túi míc wáyaá.

¹¹ Dios ā wətat pah chājna, yabhcanjeh, ñi túi wēi jepahaá.

¹² Dios yeebdíh ā pebhna ā ub bejat pínahdih jéihna, túi wēi pánat caá náahap. Yeejép yapna yuhna, bíic yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ñi túi úubh cádahca bojoó.

¹³ Jesúíhwā moh yéejnitdih ñi túi teo wáacá. Bita ñi pebh í juibínachah, queétdih ñi wēi jwāá.*

¹⁴ Det yeebdíh yeejép í chājachah, “Yeejép í yap dáhwa naáh”, niijcánjeh, “Í túi yapa naáh”, ñi niijí.*

¹⁵ Det wēinitjeéh jumna, yeebbút ñi weñeé. Jígahnit í jumuchah, íjeéh ñi jígah wáacá.

¹⁶ Bíicdih ñi túi jumú. “Weém chah túini caá”, niij jenah joicánjeh, oboh jumnit bíicdih ñi túi jumú. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ñi niij jenah joicá bojoó.*

¹⁷ Bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, queétdih yeejép chāj jwúubaca bojoó. Túinijeh ñi chājaá, “Nin ā túi chājna caá”, niihat í niij jéihyat pínah niijná. ¹⁸ Yeéb ñi déewā dih túi chājat pínahdih búdí ñi bidií, bíicdih túi jummat túut niijná. ¹⁹ Yeéb, wā oinitá, bita yeebdíh yeejép í chājatji jíib, ñi jwúub peéh chājca bojoó. Í yéej chājatji jíib, Diosboó íjnit, queétdih ā peéh chāj bipna caá. Páant ā chājat pínahdih jenah joinít, Dios naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “ ‘Weémboó cáacwā í yéej

* 12:13 He 13.2; 1P 4.9

* 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28

* 12:16 Pr 3.7

chājat jíib yoobópdiŋ wā peéŋ chājbipna caá', jwí Maáh ā niijná caá", āt niíj daacáp tají.* ²⁰ Páant ā jumuchah, yeebboó nin pah ñi chājaá: Yeebdíŋ en jūihni ā nuugúp wunuchah ennit, ā jeémát pínahdiŋ ñi wūhúú. Ā taca jootóchah ennit, ā babhbat pínahdiŋ ñi wūhúú. Páant caandíŋ ñi túi chājachah enna, búdí ā tícbipna caá.*
²¹ Bita yeebdíŋ yeejép ĩ chājachah, queétdiŋ biíc yoobó yéej chāj jwúubacan, túiniŋeh ñi chājaá.

13

Ñi maátadiŋ jepahat caá náahap

¹ Nihat maátadiŋ Diosjeh tigaá ĩ maáh jummat pínahdiŋ āt ñíwip taga. Páant ā maáh waadánit ĩ jumuchah, queét yeebdíŋ ĩ wutuchah, ñi túi jepahaá. ² Det jwí maátadiŋ jepahcannit, Dios ā ñíonitdiŋ yap yohna caá ĩ chājap. Páant ĩ yap yohatji jíib queétdiŋ peéŋ chājat ā jumtipna caá. ³ Det túi chājnit ĩ maátadiŋ ĩpí úumcan caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitboó ĩ maáta ĩ peéŋ chājat pínahdiŋ ĩpí úumna caá. Ñi maátadiŋ úumcat túut niijná, túinidihjeh ñi chājaá. Páant ñi túi chājachah ennit, "Ma túi chājna beé", maátaboó yeebdíŋ ĩ niijbipna caá. ⁴ Dios yeebdíŋ teo wáacat túut niijná, ñi maátadiŋ ā wutna caá, ñi túi jummat pínah niijná. Obohjeéhtih, ñi túi chājcah, yeebdíŋ ĩ peéŋ chājat pínah niijná, Dios queétdiŋ āt ñíwip taga. Páant yeejép chājnit jumna, queétdiŋ úumat caá náahap. ⁵ Peéŋ chājat náahcan, ñi maátadiŋ túi jepahat caá náahap. "Páant wā chājachah, ā túibipna caá", niíj jenah joiná, túi jepahnit, túiniŋeh chājat caá náahap. ⁶ Ñi maátadiŋ caán tewatdiŋ Dios āt wūhup taga. Páant ĩ túi tewechah ennit, yeebboó ĩ tewat jíib ñipí jíib chājna caá.

* 12:19 Dt 32.35 * 12:20 Pr 25.21-22

Romanos 13:7 52 Romanos 13:13

⁷ Ded pah yeebdíh ĩ jíib chājat túutuchah, túi jepahnit, ñi jíib chājaá. Maáta ĩ tewat jíibbut, túi jíib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadilh ñi jíib buudáátdih waícanjeh ñi jíib chāj beedánaá. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadilh oina, Dios ā wutatdih ā túi jepahna caá. ⁹ Ā wutat nin pah caá ā niijíp: “Bíih áajih ñi yéej chājca bojoó. Cáacwādh ñi mao yohca bojoó. Ñi nuumcá bojoó. Bitah bí déedih ñi en ñinahca bojoó”, ā niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh muntih, bitadihbut ma oyoó”, ā niij wutatdih jepahna, Dios nihat bíih ā wutatdihbut jwī túi jepah beedána caá.* ¹⁰ Bitadilh oina, queétdih jwī yéej chājcan niít. Pánihna, queétdih oina, Dios ā wutatdih túi jepah beedána caá jwī chājar.

¹¹ Ūonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah ā yapatdih túi jenah joinít ñi jumúú. Jesús ā jwúub dei jūúwát pínahdih náhninit, ñi túi páñaá. Caandih jwíih jepahna, “Jwiít dih ubadh ā jwúub dei jūóhbipna caá”, jwī niij jenah joyóp jī. Obohjeéhtih, buu ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh caá ā judhdap. Páant bahnijeh ā judhduchah, jwiít dih túi jenah joyát caá náahap. ¹² Jesús ā jwúub dei jūúwúchah, chei panhipboó yeejép ĩ chājat waícanjeh ā buudbípna caá. Jesús ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhdatdih jéihnit, yeejép chājatdih cádahnit, Jesús ā yeh iiguíp panhipboó jumna, táinijeh chājat caá náahap. ¹³ Jwiít mícjeh túi chājat caá náahap. Wēi babh máihñat, íí náah chājatdihbut jwī bidcat dée caá. Míc jūihnit, míc jepchá tabnitbut jwī jumca boj

* 13:7 Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25
Lv 19.18

* 13:9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21;

jĩh. ¹⁴ Pánihna, yeejép ñi ñinahatdih cádahnit, jwĩ Maáh Jesucristo ã teo wáacatjĩh túinidihjeh ñi chãjaá.*

14

Bitadih yeejép jenah joicát

¹ Jesúsdih jáap jepahnit pah, ã naáwátidih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míic pej jumúú. Ī túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míic niíj íjaca bojoó. ² “Weém nihat nuñúpwãdih wã jeéméchah ã túina caá”, biquína ĩ niíj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúh doonádih túi jéih jwuhcannit, nuñúpwãdih jeémpcanjeh, pácahinadihjih ĩ jeémpna caá. ³ Det nihatdih jeémpnit, pácahinadihjih jeémpnitboodíh “Meém oboh jumni caá”, ĩ niíj jenah joicá bojo naáh. Pácahinadihjih jeémpnitbut nihatdih jeémpnitboodíh “Yeejép chãjna caá ma chãjap”, ĩ niíj jenah joicá bojo naáh. Det Jesúsdih jepahnit nihatdih jeémpnit ĩ jumuchah yuhna, “Nit wíihwã caá”, Dios queédih ã niijná caá. Áihwã ĩ jumuchah ennit, nuñúpwãdih jeémpcannitboó queétdih yeejép ĩ niíj jenah joicá bojo naáh. ⁴ Ded Jesúsdih jepahni Diosdih teo wãhni panihni caá ã jumup. Páant áih ã jumuchah, yeéboó caandíh ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán ã chãjatdih ennit, ã maáhjih “Ma túi chãjna beé. Ma túi chãjcan beé”, ã jéih niijná caá. Pánihna, Jesúh ã jumuchah, áihdih túi teo wáacna, “Meém yeejép chãjni caá”, caandíh Jesús ã niíj naóh yaccan níft.

⁵ “Diosdih jwĩ weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Bíih yeó jáap jwĩ tewat pínah ã jumna caá”, biquína ĩ niíj jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jummat pah biíc yoobó Diosdih ĩ wěina caá. Queét biíc yoobó chãjcannit jumna yuhna, nihat nin pah ĩ niíj jenah joyó naáh: “Jesús

* 13:14 Ef 6.11-17

ã náah yacat pahjeh wã chãjna caá”, ï niíj jenah joyó naáh. ⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdih jwĩpĩ wēina caá”, niíj jenah joinít, jwĩ maáhdih jepahna caá ï chãjap. Bitã “Yeó jáap jummat pah Diosdih jwĩpĩ wēina caá”, niíj jenah joinít, queébtut jwĩ maáhdih jepahna caá ï chãjap. Det déepdih jeémpnit, Diosdih “Túina caá, Paá”, niíj jeémpna, Diosdih ï wēina caá. Bitaboó Diosdih weñat túut niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdih “Túina caá, Paá”, bíic yoobó ï niíj wēi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiít nihát Cristoíhwã jumna, jwĩ náahatdihjeh jwĩ jéih chãjcan caá. Báadh jwuhna, jwĩ maáhdih jwĩ jepahna caá. Wunnabut jwĩ maáíhwã jwĩ jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandíh weñaat caá náahap. Jwĩ wunat pínah játihbit, áihwã jumna, caandíh páantjeh bíic yoobó weñaat caá náahap. Pánihna, jwĩ báadhdachah, jwĩ wunuchahbut, páantjeh Cristoíhwã jwĩ jumna caá. ⁹ Báadhndih, wunnitjidihbut, jwĩ Maáh jummat túut niijná, Cristo wunniji át jwúub boo pud júuwúp wut jĩ.

¹⁰ Nihat áihwã jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewã panihnit Jesúsdi h jáap jepahnit ï jumuchah, “Dios meemdíh ã peéh chãja naáh”, ñi niíj naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwĩ chãjatdih jéih beedáni ã jummatdih túi náhníat caá náahap. ã jumapboó jwĩ juibí ñuhuchah, biquína jummat pah ded pah jwĩ chãjatjidih ã úubh joyóchah, jwiít nihadid jepahat ã náahbipna caá. Páant ã úubh joyát pínahdih náhníit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijcá bojó.* ¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niíj daacáp tajĩ:

“Nin pah jwĩ Maáh ã niijná caá: ‘Weém báadhni wã jumuchah, yoobópdih wã niiját bíic yoobó ã yap-

* 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

bipna caá: Nihat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Meém túini, wēpni caá”, weemdíh ī niíj, wēi naóhbipna caá’, ā niijná caá”, āt niíj daacáp tajī.
(Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pebhboó jwī juibí ñuhuchah, nihat jwī chājatjidih “¿Dépanih tigaá páant ma chāj?” jwiítdih ā niíj uúbh joyóchah, jepahat ā náahbipna caá.

Ñi déedih buugát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih “Yeejép caá”, niíj naóhcanjeh, nin pahbut niíj jenah joyát caá náahap: “Jwiít Jesúíhwā jwī tóoc buugát panihat pah, numah yéj chāj waóhca boj jííh”, niíj jenah joyát caá náahap. ¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúíh jumna, nin wā naáwát pínahdih wā túi jéihna caá: Weémboó nihat jeémátdih wā jeéméchah, ā túina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jíib, weemdíh peéh chājat ā wihcan caá. Obohjeéhtih, bííhboó “Nin jeémátdih jeémpna, yeejép wā chājna caá”, niíj jenah joi jeémpnidih peéh chājat ā jumnipna caá. ¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, “Weém Jesúsdiwā wā yap yohna beé”, niíj jenah joinít, búdí āta jenah joi tágaá. Pánih chāj júutna, caandíh ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo ā wun wūhatdih jéihnit, caán jeémátdih jeémp júutcat caá náahap, “Cristodih ā cádahná”, niijná. ¹⁶ “Nin pah wā chājachah, ā túina caá”, yeéb ñi niíj jenah joyóchah yuhna, “Páant ā chājachah, ā túican caá”, bita yeebdíh íta niij tágaá. Páant ī niiját pínahdih náahcan, “Páant wā chājat ā túyuchah yuhna, wā chājcan niít, Jesúíhwādiwā yeejép dooná ā wihcat pínah niijná”, ñi niíj jenah joyoó. ¹⁷ Pánih jenah joinít, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ā jumuchah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, áihwā jumna, Dios ā náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espíritu ā

teo wáacatjĩh weñat caá náahap. ¹⁸ Páant jwĩ jumuchah ennit, Diosboó “Meém ma túi chājna beé”, jwiít dih ā niijbípna caá. Páant ā niiját pahjeh mǎntih cáacwǎbut biíc yoobó ĩ niijbípna caá.

¹⁹ Ded pah biíc dih jwĩ túi jumat pínah, ded pah jwĩ túi míic teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesús dih chah jwĩ túi jenah joibípna caá. ²⁰ Dios ā jeémát tútcannijidih ñi jeéméchah ennit, biíh Jesús hboó ā en wēican, Jesús dih āta cádah tagaá. Pánihna, bũgní pah ā jumcat pínah niijná, caandíh ñi jeémpca bojóo. Yoobóp dih tigaá nihat jeémát túini míic caá. Páant ā jumuchah yuhna, biíh pah bóo jwĩ jeéméchah, “Nin yeejép jeémát caá”, biíhboó niijná yuhna, en yacnit, āta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ā wǎtat dih jenah joicánjeh jeémpna, ā yéej chājna caá. Páant jwiít dih en yacnit ā jeéméchah, ā yéej chājat jwĩh jíib caá. ²¹ Nuñúp déep dih yeéb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biíh Jesús hboó “Caandíh jeémp, babhna, yeejép wǎta chāj tagaá”, niíj jenah joiná yuhna, caanbút en yacnit, biíc yoobó āta chāj tagaá. Páant niíj jenah joiní bácah, jeémp babhna, yeejép āta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ā chājcat pínah, Jesús dih ā túi jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñúp déep dih, poonidihbut ñi cádahachah, ā túina caá. ²² “Nihat dih wǎ jeéméchah ā túina caá”, ñi niíj jenah joyát dih Dios dih jeh ñi naawá. Páant niíj jenah joiná, yeejép dih chājcani, “Weemdíh peéh chājat ā wihcan niít”, niíj jenah joiní ā wēina caá. ²³ Obohjeéhtih, “Nin jeémát dih jeémpna, yeejép wǎta chāj tagaá”, biíhboó niíj jenah joiná yuhna, caán jeémát dih ā jeémát jíib, caandíh peéh chājat ā jumbipna caá. Pánihna, ded pah chājna, “Nin pah chājna, wǎ túi chājna caá”, niíj jenah joicát jíib, jwiít dih peéh chājat ā jumbipna caá.

15

Jwĩjeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiít Jesúsdiñ túi jenah joinít, behnit panihnit jumna, wébít panihnitdih íjcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pániñ teo wáacna, jwĩ weñat pínahdihjeh chājcat caá náahap. ² Jwĩjeéh jumnit Jesúñhwāboodíñ jenah joinít, Jesúsdiñ chah í túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ã náahna caá. ³ Cristoboó ã weñat pínahdihjeh chājcan, bita caandíñ yeejép í wéhenachah yuhna, ã íp ã wutatdihjeh āpí chājap wut jĩ. Páant ã chājat pínahdih Dios naáwátidih naóñ yapani nin pah át niij daacáp tajĩ: “Meemdíñ yeejép í naáwát pah muntih, ma wutatdih wā jepahat jíib, weemdíñbut yeejép í wéhena beé”, át niij daacáp tajĩ.* ⁴ Jon játih Dios naáwátidih naóñ yapanit daacna, jwiítbut Diosdih jwĩ túi jéihyat pínah niijná, ít daacáp wut jĩ. Í daacátjidih bohéna, ded pah Dios jwiítidih ã náah yacatdih jwĩ túi jéihbipna caá. Pániñ bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ã pehbóo jwiítidih ã ub bejat pínahdih náhninit, jwĩ túi wēi jumnipna caá. ⁵ Yeebdíñ uúbhna, nin pah wāpí niijná caá: “Paá, queét Jesúsdiñ péenitdih búdí ma teo wáacá, túi wēinit, meemdíñ cádahcanjeh, túi bícdih í jummat pínah niijná. ⁶ Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét niñat bíc yoobó jenah joinít, ‘Dios, jwĩ Maáh Jesucristo ã íp, túini, chah wēpni caá’, í niij wēi naóhbipna caá”, wāpí niij uúbhna caá.

*Judíowā nihcannitdih*but túini dooná ã jumbiát

⁷ Cristo yeebdíñ ã wēi enat pahjeh muntih, yeebbút bíc yoobó bita Jesúñhwādih ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabut Diosdih í wēi naóhbipna caá.

* 15:3 Sal 69.9

⁸ Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ā jūúwúchah, jwiít judíowāíh pínahjeh pohba nihcan, yeéb judíowā nihcannitíh pínahbút páant āt jūúwáp tajī. “Yeebdíh wā túi chājipna caá”, jwī n̄owādih ā niijátji pah chājni ā jumatdih jwiít judíowā jwī jéihyat pínah niijná, Dios Cristodih āt wahap tajī. ⁹ Pánih wahnit, yeéb judíowā nihcannitdihbút ā jígah en teo wáacachah ennit, yeebbút caandíh ñi wēi naáwát pínah niijná, Cristodih āt wah deyanap wut jī. Ded pah yeebdíh ā teo wáacat pínahdih Dios naáwát dih naóh yapani nin pah āt niíj daacáp tajī:

“Cristo nin pah Diosdih ā niijíp be: **Judíowā nihcannit pehbóo bejnit, meemdíh n̄umah** wēi naóh nit, queét cātíh wā n̄umah wēi eobipna caá’, Diosdih ā niijíp be”, āt niíj daacáp tajī. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰ Páant ā niíj daacátji pah m̄untih, nin pah bíh naóh yapanibút āt niíj daacáp tajī:

“Yeéb Judíowā nihcannit Dios ā ñíonit judíowā bícdih ñi túi weñeé”, āt niíj daacáp tajī. (Dt 32.43)

¹¹ Páant ā niíj daacátji pah m̄untih, nin pah bíhbút āt niíj daacáp tajī:

“Nihat yeéb judíowā nihcannit Diosdih ñi weñeé. Nihat baácdih moón caandíh ñi wēi eweé”, āt niíj daacáp tajī. (Sal 117.1)

¹² Isaíasjibút bíc yoobó m̄untih nin pah āt niíj daacáp tajī:

“Isaí j̄uma nihat cáacwādih ĩ maáh ā jumbipna caá. Pánihna, judíowā nihcannitdihbút ĩ maáh j̄umna, queét iiguípna bejnit déejidih ā túi ubat pínahdih ĩ jéihbipna caá”, āt niíj daacáp tajī. (Is 11.10)

¹³ Yeéb judíowā nihcannitdihbút ā túi teo wáacatdih ñi jéihyechah, Dios yeebdíh túi jumat túutnit, búdí ā weñana

naáh. Pánihna, Jesúsdiĥ túi jenah joinít, ã pebhboó yeeb-díĥbut ã ub bejat pínahdiĥ Túini Espiritu ã teo wáacatjĥ náhninit, ñi túi wēi páñaá.

¹⁴ Wã déewã panihnitá, yeebdíĥ wã bohécáh yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jumát tútatdiĥ túi jéihnit, ñi-jeéh jumnitdiĥ jéih bohénit, túi chājnit yoobát ñi jumát doonádiĥ wã joiná beé. Pánih joinít, “Caán dooná yoobópdih tigaa”, wã niĥ jenah joiná caá. ¹⁵ Páant ñi jumuchah yuhna, weemdíĥ oina, niĥat judíowã nihcannitdiĥ Dios ã bohéát túttni jumna, umcanjeh yeebdíĥ bainí wã naóhna caá, ñi túi náhniat pínah niijná. ¹⁶ Páant weemdíĥ ã bohéát tútuchah, caandíĥ teo wūhni jumna, Jesucristoíĥ túini doonádiĥ judíowã nihcannitdiĥ wāpí bohéna caá. Páant wã bohénachah, Jesúsdiĥ ĩ túi jepahachah ennit, Túini Espirituboó queétdiĥ Dioíhwã ã chājachah, “Nit túinit caá”, Dios ã niĥ enna caá.

¹⁷ Jesucristoíĥ jumna, ded pah Diosdiĥ wã teo wūhatdiĥ cáacwādiĥ búdí wāpí wēi naóhna caá. ¹⁸⁻¹⁹ Pánihna, Cristo ã teo wáacatjĥ wã bohénachah joiná, ã wēpatjĥ wã chājachah enna, dawá judíowã nihcannit Diosdiĥ ĩ jepahap be. Caandíĥ bácah yoobópdih wã wēi naáwíhna caá. Bitá ĩ chājatboodíĥ wāpí naóhcan caá. Jerusalén tútchidiĥ moondíĥ wã bohé jwíhip jĥ. Túttimah, niĥat tútchina jumát yoobó jib bejnít, púú Iliria baácđiĥ juibínit, caanjĥ moondíĥbut Cristoíĥ túini doonádiĥ wã túi bohénap jĥ. ²⁰ Bitá ĩ bohénitjidiĥ wã jwúub bohéihcan, Cristoíĥ túini doonádiĥ joi jwúhcannitdiĥjeh búdí wāpí bohéihna caá. ²¹ Páant wã bohéihat pínahdiĥ Dios naáwátđiĥ naóh yapani nin pah át niĥ daacáp tajĥ:

“Ā naáwátđiĥ joi jwúhcannitji caandíĥ ĩ joibípna caá. Queét áih túini doonádiĥ joinít, ĩ túi beh joibípna caá”, át niĥ daacáp tajĥ. (Is 52.15)

Pablo Roma tútchina ã bejíhat

²² Nihat tútchinadih moondíh caán doonádih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pebhboobút yeebdíh enedih wã bejíhip yuh be. Obohjeéhtih, pánih bejíhna yuhna, búdí tewat ã jumuchah, wã jéih bejcap be.* ²³ Nin baácdih moondíh naóh péana, dawá jópchi yeebdíh enedih bejíh-niji buu jwuhna ñi pebhna wã bejbipna caá. ²⁴ España baácdih moondíh bohénadih bejna, yeebdíh wã en yap bejbipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna, bícdih búdí jwí wēibipna caá. Bahnijeh jumnit, ñi teo wáacatjīh España baácna wã bejbipna caá. ²⁵ Obohjeéhtih, butéh-jeh Jerusalén tútchidih moón Jesúíhwādih dinerodih wahat túut niijná, caanná bej jwuhat túut caá wã chājap. ²⁶ Macedonia baácdih moón, Acaya baácdih moonbút Jerusalén tútchidih moón Jesúíhwā moh yéejnitdih teo wáacat túut niijná, túi wēinit, dinerodih ī wūhup be. Páant ī wūhni dinerodih queétdih wahadih wã bejna caá.* ²⁷ Caán dinerodih wūhna, queétjeh túi wēi jenah joinít, ī wūhup be. “Páant judíowādih ī teo wáacat ã túina caá”, wã niīj jenah joiná caá. Jwiít judíowādihjeh Dios Cristóih doonádih át jwíih jéihyanap wut jī. Páant ã jéihyanachah, jwiít judíowā queét judíowā nihcannitdih teo wáacnit, áih túini doonádih jwí bohénap jī. Páant jwí teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tútchidih moón judíowādih ī teo wáac jwūbaat ã túina caá.*

²⁸ Queét ī wahni dinerodih Jerusalén tútchidih moondíh wūh péanit, España baácna wã bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdíh wã en yap bejbipna caá. ²⁹ Ñi pebhna juibínit, Cristo ded pah búdí ã teo wáacatdih jwí míic wéhenachah, jwiít bícdih ã túi weñabipna caá.

* 15:22 Ro 1.13 * 15:26 1Co 16.1-4 * 15:27 1Co 9.11

³⁰ Wã déewã panihnitá, jwĩ Maáh Jesucristodih túi jenah joinít jumna, Túini Espíritu jwiít dih ã míc oyat tútuchah, weemdíh búdí ñi úúbú, wã tewat buoni ã jumuchah yuhna, wã túi buujáát pínah niijná. ³¹ Judea baácdih moón Jesúíhwã nihcannit weemdíh yeejép ĩ chājíchah yuhna, Dios weemdíh ã wapat pínahdihbut ñi úúbú. Jerusalén tútchidih moondih dinerodih wã wūhuchah, caandih ĩ wēi ubat pínahdihbut ñi úúbú. ³² Páant ñi úúbúchah, Dios ã náahachah, ñi pebhboó wã túi juibíipna caá. Pánih caanná juibínit, ñijeéh jumna, weemdíh ñi weñanachah, ñi pebh wã túi choo jwúhíipna caá. Pánih chooníji España baácna wã bejipna caá. ³³ Dios jwiít dih túi jumat tút ni ñijeéh ã jumna naáh. Páant tíí ã jumna nah.

16

Pablo ã péé túyat tútat

¹⁻² Jwĩ dée wili panihnih Febe wūt jumnih ñi pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wūt jumni tútchidih moón Jesúíhwādh túi teo wáacnih caá. Dawá cáacwādh teo wáacnit, weemdíhbut mi túi teo wáacap jĩ. Jwĩ Maáh Jesúíh wili mi jumuchah, caántdih ñi wēi jwāáá. Caántdih bíih pah bóo ã wihcah enna, ñi wūhú. Páant tigaá jwiít Jesúíhwādh míc teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut ĩ túyu naáh. Jesucristóh doonádh wã bohénachah, queét wājeéh ĩ tewep jĩ.* ⁴ Bitá weemdíh ĩ mao yohíhichah, weemdíh ĩ teo wáacat jíib queétdihbut bainíbit mawat dée ã judhdap jĩ. Pánihna, queétdih búdí wã weñechah, nihat judíowã nihcannit Jesúíhwābut queétdih ĩ wēina caá. ⁵ Aquilawāh mūdih míc wáac joinít Jesúíhwābut ĩ túyu naáh. Wã oini Epene-tobut ã túyu naáh. Caán Asia baácdih moondih Cristodih

* 16:3 Hch 18.2

jwíh jepah waóhni ã jumɯp jĩ. ⁶ María wūt jumnihbut mi túyɯ naáh. Caánt yeebdíh búdí mi teo wáacap jĩ. ⁷ Andrónico, Juniasjĩh ĩ túyɯ naáh. Queétbut judíowā jumnit, weem páh muntih Jesúhwā ĩ jumat jíib, nemat muúboó wājeéh ĩ jumɯp jĩ. Cristodih wā jepahat pínah játih queét ĩtát jepahap tajĩ. Jwiít Jesúhwā jwĩ maátajeéh ĩ jumɯchah, “Yoobópdih chājnit, ĩpĩ túi waóhna caá”, nihat queét dih ĩ niij wēi naóhna caá.

⁸ Jesús ã oyatjĩh wā oini Ampliatobut ã túyɯ naáh. ⁹ Urbanobut ã túyɯ naáh. Caanbút Cristoíh doonádih bohé wáacni caá. Wā oini Estaquisbut ã túyɯ naáh. ¹⁰ Apelesbut ã túyɯ naáh. Caán yeejép yapna yǎhna, Jesús dih ã cádahcatdih ennit, nihat Jesúhwā caandíh ĩt túi wēi enep wut be. Aristóbuloíh muúdíh moón nihat ĩ túyɯ naáh. ¹¹ Wā dée Herodiónbut ã túyɯ naáh. Narcisoíh muúdíh moón Jesúhwābut nihat ĩ túyɯ naáh. ¹² Trifena, Trifosajĩh ĩ túyɯ naáh. Queét yaádh jwĩ Maáh Jesús dih teo wǎhna, áihwā dih búdí ĩt teo wáacap wut be. Jwĩ oinih Pérsidabut mi túyɯ naáh. Caántbut jwĩ maáhdih túi teo wǎhni mit jumɯp wut be. ¹³ Rufobut nihat Jesúhwā ĩ wēi naóhni ã túyɯ naáh. Ā ínbut mi túyɯ naáh. Caánt wā ín panihnih caá.* ¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita ĩjeéh jumnit Jesúhwābut ĩ túyɯ naáh. ¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, ã jwan Olimpas, bita ĩjeéh jumnit Jesúhwābut ĩ túyɯ naáh.

¹⁶ Dios ã oyatjĩh yeéb Jesúhwā ñi túi míc uúbu. Nihat Jesúhwābut yeebdíh ĩ túyat túutna caá.

Pablo ã pée wutat

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ñijeéh jumnit biquína yeebdíh míc en jũihñat túutnit, bícdih ñi túi jumatdih ĩt yéejanap wut be. Páant ĩ chājachah, yeéboó Jesúh naáwátdih

* 16:13 Mr 15.21

ñi jepahatjidih ñi cádah bejna caá. Páant ĩ cádahachah enna, ĩñi túi chãja chaáh! Queétdih ñi pej jumca bojoó, yeebdíh chah ĩ yéejacat pínah niijná. ¹⁸ Pánih cádahnit jwĩ Maáh Jesucristodih teo wũhñit nihcan caá. Yeejép ĩ en ñinahatdihjeh chãjñit ĩ jumna caá. Queét túini jacjeh ĩ bohéna yũhna, ĩ yee naóh bohénachah, túi jéihcannitboó queétdih ĩ túi joiná caá. Pánihna, queét yee naóhñitdih ñi pej jumca bojoó. ¹⁹ Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsdihtúu túi jepahnit caá ñi jumap. Pánih túi jepahnit ñi jummat doonádih nihtat ĩt joyóp wut be. Weembút caán doonádih joinít, búdí wã wẽina caá. Pánih wẽina yũhna, yeebdíh bainí wã úum yacna caá, “queét yee naóhñitboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah túi chãjatdih ñi jéihyat pínahdih yeebdíh búdí wã náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chãjat pínahboodíh ñi jéihyatdih wã náah yaccan caá. ²⁰ Pánih jéihñit ñi jumachah, Dios, jwiútdih túi jummat túutni, yeebdíh ã teo wáacipna caá, nemépwã ĩ maáh Satanásdih ñi yap yohat pínah niijná. Jwĩ Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Pablojeéh jumnit ĩ túyat túutat

²¹ Timoteo, wã pej jumni, yeebdíh ã túyat túutna caá. Wã déewã Lucio, Jason, Sosípater yuh buca yeebdíh ĩ túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ã daacát túutuchah, daac wũhni wã jumna caá. Weembút Jesúsíh jumna, yeebdíh wã túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíh muudíh wã jumna caá. Nin muudíh Jesúsíhwã ĩpí míic wáacna caá. Pánihna, caanbút yeebdíh ã túyat túutna caá. Erasto, nin tútchidih moón ĩ maátaih dinerodih en daoníbút yeebdíh ã túyat túutna

* 16:21 Hch 16.1

caá. Jwĩ dée panihni Cuartobut yeebdíh ã túyat túutna caá.*

²⁴ Jwĩ Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, ã teo wáaca naáh. Páant tií ã jumũ nah.

Diosdih ã wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ ¡Dios, chah wēpnidih jwĩ wēi jĩh! Caán nihat jéihni jumna, yeebdíh ã jéih teo wáacna caá, wã naóhni ji Jesúsíh túini doonádih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Caán doonádih jon játih moón it jéih jwuhcap wut jĩ. Obohjeéhtih, ã naáwátidih naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh át daacát túutap wut jĩ. Bũũ ã daacátjidih jwĩ enechah, jwiítidihbut ã jéihyana caá. Pánih jéihyanit, judíowã, judíowã nihcannitdihbut túi ubni pínah Jesús ã jummatdih weemdíh ã bohéat túutap jĩ, nihat baácdih moón caandíh ã jepahat pínah niijná. ²⁷ Pánihna, ¡Jesucristo ã teo wáacatjĩh, Dios biícjeh nihat jéih beedánidih yeó jáap jummat pah jwĩ wēi naóh jĩh! Páant tií ã jumũ nah.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

*

16:23 Hch 19:29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

Dios ã jáap naáwát tólih New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06
